Ազգ
Azg armenian daily
24 ՄԱՐՏ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 54 (2022)

Ձերբակալվածներից ոչ մեկին մեղադրանք չի առաջադրվել

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի դեմ զինված մահափորձի գործով Ստեփանակերտում ձերբակալված անձանցից ոչ մեկին առայժմ մեղադրանք չի առաջադրվել», այս մասին մարտի 23-ին հայտնեց ԼՂՀ գլխավոր դատախազի առաջին տեղակալ, օպերատիվ-քննչական խմբի անդամ Արամայիս Ավագյանը: Նա հրաժարվեց որեւէ լրացուցիչ մեկնաբանություն տալ կատարվածի վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդումներին: Արամայիս Ավագյանը չհաստատեց, բայց եւ չհերքեց տեղեկատվությունը ահաբեկչական գործողությանը հանցակցության կասկածանքով ԼՂՀ պաշտպանության նախկին նախարար Սամվել Բաբայանի եւ նրա եղբոր՝ Ստեփանակերտի քաղաքապետ Կարեն Բաբայանի ձերբակալության մասին:

«Ազատություն» ռադիոկայանի համաձայն, ձերբակալվածների թիվն արդեն հասել է 50-ի, որոնց թվում են նաեւ Ստեփանակերտի փոխքաղաքապետ Գուրգեն Ներսիսյանը եւ Սամվել Բաբայանի անձնական ներկայացուցիչ Վարդան Թաշչյանը: Մյուս կողմից՝ ռադիոկայանի Ստեփանակերտի թղթակիցը երեկ հերքեց լուրերը, թե ձերբակալվածների մեջ է նաեւ «10-րդ նահանգ» արցախյան թերթի գլխավոր խմբագիր Գեղամ Բաղդասարյանը: Վերջինս բողոքել է իր ձերբակալման մասին մամուլում եղած հրապարակումների դեմ, ավելացնելով, որ իրեն նույնիսկ չեն էլ հարցաքննել:

ՍԱՀԱՓՈՐՁ

Այսօր Արկադի Ղուկասյանը վերակենդանացման բաժանմունքից կտեղափոխվի վիրաբուժական

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի վիճակը ներկա պահին գոհացուցիչ է: Այս մասին հայտնեց ՀՀ առողջապահության նախարարության Միխայելյանի անվան վիրաբուժության ինստիտուտի տնօրեն Համլետ Թամազյանը, նշելով, որ ԼՂՀ նախագահի եւ նրա թիկնապահ Սամվել Գաբրիելյանի վիրահատությունը կատարվել է ամենաժամանակակից տեխնոլոգիաների եւ հատուկ ապարատուրայի օգնությամբ:

Ինչպես հայտնեց ինտենսիվ թերապիայի եւ վերակենդանացման բաժանմունքի վարիչ Ռաֆայել Գրիգորյանը, Արկադի Ղուկասյանը Երեւան է տեղափոխվել մարտի 22-ին ժամը 23.00-ին մոտ տրավմատիկ շոկի վիճակում, ստորին վերջույթների զույգ ոսկորների հրածգային վերքով եւ ջախջախված բաց վերքով: ԼՂՀ նախագահի վիճակն այնքան տագնապահարույց էր, որ նրան սկզբում տեղավորել են ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունքում: Վիճակի կայունացումից հետո նրան փոխադրել են վիրահատարան: Վիրահատությունը, որն իրականացրել է Հայաստանի գլխավոր օրթոպեդ-վնասվածքաբան Վաչագան Այվազյանը, տեւել է 5 ժամ եւ բարեհաջող է ավարտվել: Ամենայն հավանականությամբ, վաղը՝ մարտի 24-ին Արկադի Ղուկասյանը վերակենդանացման բաժանմունքից կտեղափոխվի վիրաբուժական բաժանմունք:

Ըստ Գրիգորյանի, նախնական կարգով կարելի է ասել, որ ֆունկցիաների դեֆիցիտը կլինի նվազագույնը: Վերականգնման համար կպահանջվի մոտ 2-3 ամիս: Սակայն, նկատեց բժիշկը, Արկադի Ղուկասյանը ֆիզիկապես շատ պինդ մարդ է երեւում, եւ հնարավոր է, որ վերականգնումը տեղի ունենա շատ ավելի արագ:

ԼՂՀ նախագահի բավարար վիճակը հաստատեց նաեւ նրա եղբայրը՝ Արեգ Ղուկասյանը, որը հայտնեց, որ Արկադի Ղուկասյանի ինքնազգացողությունը նորմալ է. նա նույնիսկ մի քիչ սնվել է: Հանցագործության հնարավոր դրդապատճառների վերաբերյալ հարցին Արեգ Ղուկասյանը պատասխանեց, որ եղբոր հետ խոսել է միայն անձնական թեմաներով: Նա դժվարացավ ասել, թե ինչ քայլ է դա եղել՝ «քաղաքական, թե որեւէ այլ», ընդգծելով, որ այսպիսի ելքը «լավագույնն է, որ կարող էր լինել նման հանգամանքներում»: Նա հայտնեց նաեւ, որ անձամբ իրեն հասցեագրված ոչ մի սպառնալիք չի եղել:

Տես ➧ էջ 2

ՀԱՐԿԵՐ

Ամ արտահերթ նիստ ծխախոտի հարցով

Վարչապետ Արամ Սարգսյանն ակնկալում է «Միասնության» համախմբում

Երեկ կառավարության նիստում որոշում է ընդունվել այսօր հրավիրելու ԱԺ արտահերթ նիստ՝ օրակարգում ծխախոտի հարկային դրոշմանիշը փոփոխելու օրինագիծը, որը պետք է միանգամից անցնի երկու ընթերցում: Հակառակ դեպքում՝ ապրիլի 1-ից եւ ներկրվող, եւ տեղում արտադրվող ծխախոտից գանձվող հարկերի դրոշմանիշը կտրուկ կմեծանա: «Միասնության» պատգամավոր Գագիկ Մինասյանը, հայտնելով այս տեղեկությունը, ընդգծեց, որ սա կառավարության կողմից ձեռնարկված աննախադեպ քայլ է՝ լուծել բյուջեի մուտքային մասի ավելացման խնդիրը հարկային դրոշմանիշերը ոչ թե բարձրացնելու, այլ իջեցնելու ճանապարհով: Փաստացի՝ անցած երեք տարում օրենքի այս նախագիծը տապալվեց, որովհետեւ «Միասնություն» խմբակցության ձայները տարանջատվեցին: «Միասնության» ՀԺԿ թեւը դեմ քվեարկեց՝ համոզված, որ տեղական արտադրության ծխախոտից գանձվող հարկային դրոշմանիշը պետք է էլ ավելի իջեցնել կամ չփոխել ներմուծվող ծխախոտի հարկը: Գագիկ Մինասյանը համոզված

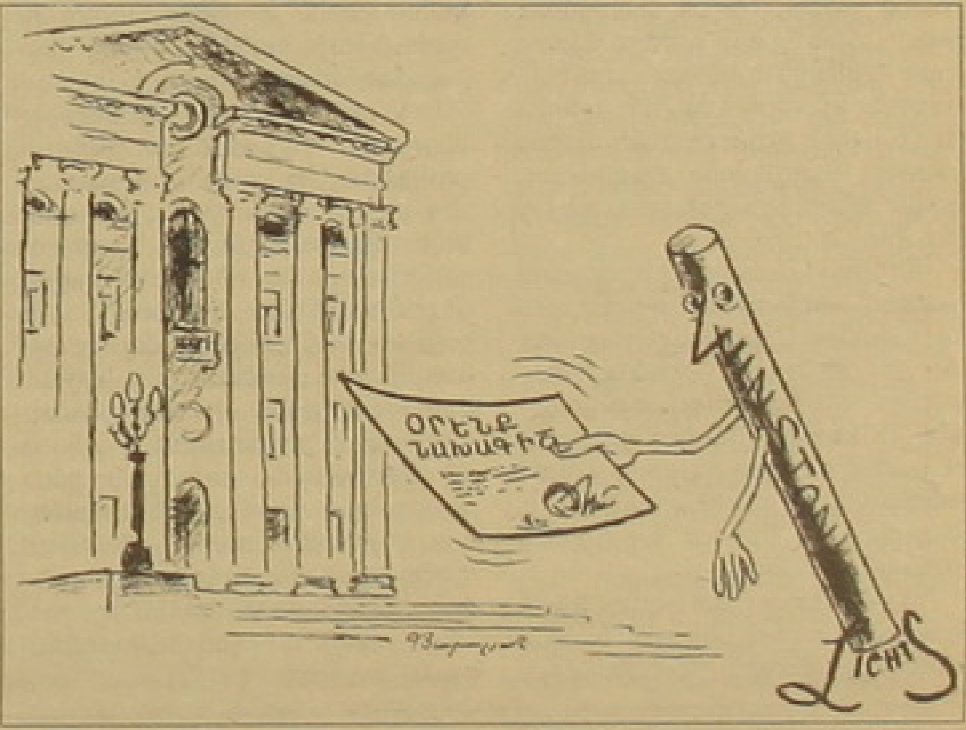

էր՝ այս մոտեցումը սխալ է, եւ ներմուծվող ծխախոտի հարկային դրոշմանիշի չափազանց բարձր շեմը մաքսանենգության լուրջ խթան է: Հիշեցնենք, որ կառավարությունն առաջարկում է մեկ արկղ ներմուծվող ծխախոտից 150-ի փոխարեն գանձել 100 դոլար, իսկ հայրենական արտադրության ծխախոտից՝ 80 դոլար 55 հազար դրամի փոխարեն:

Ն. Դ.

ԼՂՀ զինված ուժերը մարտի 21-ին ետ են մղել ադրբեջանցի դիվերսանտներին

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԼՂՀ եւ Ադրբեջանի զինված ուժերի շփման գծում ընդհանուր առմամբ պահպանվում է հրադադարի ռեժիմը: Բացառություն է կազմում ս. թ. մարտի 21-ի առավոտյան ժամը 4.00-ին շփման գծի հյուսիսային հատվածներից մեկում ադրբեջանական դիվերսիոն խմբի փորձը՝ անցնելու ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կողմից վերահսկվող տարածք:

Ինչպես հայտնում են ԼՂՀ պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունից, դիվերսիոն խմբի փորձը հաջողությամբ կասեցվել է, եւ հակառակորդը, կրելով կենդանի ուժի զգալի կորուստներ, ստիպված է եղել նահանջել:

Մանվել Գրիգորյանը ՊՆ արտաքին կապերով չի զբաղվի

Պաշտպանության նախարարության լրատվության եւ քարոզչության վարչությունից «Ազգին» պարզաբանեցին, որ նորընծա ՊՆ փոխնախարար գեներալ-մայոր Մանվել Գրիգորյանի գործունեության ոլորտը չի առնչվելու արտաքին կապերի եւ ռազմական օրենսդրության մշակման հետ: Մանվել Գրիգորյանը նախընտրում է այլ ասպարեզ: Նրան վերապահվել է Հայաստանի բանակի մարտական, ֆիզիկական պատրաստականության եւ ճարտարագիտական ծառայությունների ոլորտը:

Ուկրաինացիները թուրքական ձկնորսանավեր են խորտակել

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 22-ին ուկրաինական սահմանապահ նավերը կրակ են բացել Ուկրաինայի ջրային տարածքներում ձկնորսությամբ զբաղվող թուրքական ձկնորսական նավերի վրա, որի հետեւանքով ջրասույզ են եղել թուրքական «Շերիֆ Չընար» եւ «Յավրում Ահմեդ» ձկնորսանավերը: Մահացել է 3 թուրք ձկնորս, կան ձերբակալվածներ: Միջադեպը որոշակի լարվածություն է առաջացրել Ուկրաինայի եւ Թուրքիայի միջպետական հարաբերություններում, որոնք Ուկրաինայի ԱԳ նախարար Տարասյուկի այցից հետո դրական հունով զարգանալու միտումներ էին դրսեւորում: Մասնավորապես Թուրքիայի արտգործնախարարությունը դեպքը որակել է իբրեւ «անընդունելի միջադեպ»: Անկարան Կիեւին ներկայացնելու է իրադրությունը պարզաբանելու եւ նյութական վնասը փոխհատուցելու պահանջներ: Թուրքական «Սաբահ» թերթի կանխատեսմամբ, միջադեպը կարող է անդրադառնալ նաեւ ռազմական ոլորտում Կիեւի եւ Անկարայի համագործակցության վրա, մասնավորապես Ուկրաինայից 7 մլրդ. դոլար արժողությամբ T-84 տանկերի ձեռքբերման նախագծի վրա, որը դեռեւս գտնվում է քննարկման փուլում:

Ուկրաինայում վերացվեց մահապատիժը

ՓԱՐԻԶ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ուկրաինայի նախագահ Լ. Կուչման չորեքշաբթի օրը ստորագրել է մահապատիժը վերացնելու մասին դեկրետը: Այսուհետեւ Ուկրաինայում պատժի առավելագույն չափը լինելու է ցմահ բանտարկությունը՝ ըստ Եվրախորհրդի հիմնական իրավական փաստաթղթերի: RFI-ի հաղորդման համաձայն, Ուկրաինայում մահապատիժը վերացվել է Եվրախորհրդի ճնշման տակ, քանի որ այն սպառնում էր վտարել Ուկրաինային կազմակերպությունից:

Մարտի 28-29-ը Թուրքմենստան կայցելի Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 28-29-ը նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովի պաշտոնական հրավերով Թուրքմենստան կայցելի Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Թուրքիայի ԱԳ նախարարության մարտի 23-ի հաղորդագրության մեջ ասվում է, որ Դեմիրելի այցը նոր լիցք կհաղորդի Թուրքիայի եւ Թուրքմենստանի բարեկամության եւ եղբայրության գործընթացներին: Կողմերը քննարկելու են տարածաշրջանային եւ միջազգային հիմնահարցեր, ինչպես նաեւ էներգակիրների արտահանմանն առնչվող խնդիրներ:

ԹԲԻԼԻՍԻ

Ադրբեջանը հրաժարվեց կասպյան նավթի տարանցման սակագներից հօգուտ Վրաստանի

Ալիեւը «քվեարկում է Շեւարդնաձեի օգտին»

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանը եւ Ադրբեջանը լուծել են կասպյան նավթի տարանցման սակագներին վերաբերող վիճելի հարցերը՝ Ադրբեջանը հրաժարվել է տարանցման սակագներից՝ հօգուտ Վրաստանի: Այս մասին հայտարարել է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հինգշաբթի օրը Վրաստանի խորհրդարանում: Այժմ գլխավոր խնդիրն է, ըստ նրա, սկսել Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան խողովակաշարի շինարարությունը: «Իսկ դրա համար Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Թուրքիայի խորհրդարանները պետք է արդեն ապրիլին վավերացնեն Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նախագծի պայմանագիրը, հակառակ դեպքում շինարարությունն սկսելը կհետաձգվի եւս մեկ տարով», հայտարարել է նա:

Ինչպես նշում է «Ազերթաջը» գործակալությունը, մինչեւ Հ. Ալիեւի այցը Վրաստան մի անգամ չէ, որ ընդգծել է Թբիլիսիի պահանջների չհիմնավորվածությունը: Սակայն, նշել է նա, նախագծի իրականացման ցանկացած ձգձգում անթույլատրելի է, քանի որ վնաս է հասցնում մասնակից բոլոր երկրներին: Ամենայն հավանականությամբ հենց դա, ինչպես նաեւ Վրաստանի անզիջողությունն է հանգեցրել այդքան անսպասելի որոշման: «Նախագիծն իրականացնելու համար ադրբեջանական կողմը դիմեց նոր զիջումների՝ Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղին վերաբերող իր սակագները զիջելով ամբողջությամբ», հայտարարել է Հ. Ալիեւը Վրաստանում:

Ինչպես նշում է «Ազերթաջը», Հ. Ալիեւի այցը Վրաստան անցել է «էդուարդ Շեւարդնաձեի նշանի» տակ: «Ես քվեարկում եմ է. Շեւարդնաձեի օգտին» հայտարարությունը եւ երկու ժողովուրդների միջեւ բարեկամության ամրապնդման գործում նրա ծառայությունների թվարկումը հաջորդել է «Իստիգլալ» (անկախություն) շքանշանի հանձնումը է. Շեւարդնաձեին: Հնարավոր է, Հ. Ալիեւի նման մարդասիրական քայլն ունի եւ քաղաքական շարժառիթներ: Ինչպես նշված է նախագահների համատեղ հայտարարության մեջ, Ադրբեջանին եւ Վրաստանին միավորում է ռազմավարական շահերի ընդհանրությունը եւ դիրքորոշումը, մասնավորապես հակամարտությունների կարգավորման հարցում եւ ամբողջությամբ վերցրած Կովկասի իրադրության առնչությամբ, եվրոատլանտյան կառույցներում ինտեգրացման հարցում: Արդեն քանիցս հնչել է է. Շեւարդնաձեի այն հայտարարությունը, որ Վրաստանը պատրաստվում է ՆԱՏՕ մտնել մինչեւ 2005 թվականը: Ի դեպ, նա արդեն եռ անգամ է, որ Ադրբեջանը դեռ պատրաստվում է մտնել: Հնարավոր է, դիրքորոշումների ընդհանրությունը եւ Ադրբեջանի համար կենսական կարեւորության շատ հարցերում Վրաց առաջնորդի կողմից աջակցության հույսերը բացատրում են Հ. Ալիեւի այդ ժեստը, եզրակացնում է «Ազերթաջը»:

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԵՄ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 23-ին «Ինքնորոշում» միավորման փոքր վեհաժողովը, որը քննարկեց երկրի ներկայիս ներքաղաքական իրադրության, ինչպես նաեւ թափուր մնացած միամանդատ ընտրատարածքներում ՀՀ ԱԺ առաջիկա ընտրությունների հետ կապված հարցեր, որոշում ընդունեց ընտրություններին կուսակցության չմասնակցելու մասին: Միեւնույն ժամանակ վեհաժողովը, որը գործում էր համագումարի կանոնակարգով, մեկ ձայնի առավելությամբ (16՝ կողմ, 15՝ դեմ) որոշում ընդունեց, որ ԻՄ-ը, որը չի մասնակցելու ընտրություններին, աջակցություն կցուցաբերի կուսակցության ցանկացած անդամի, տվյալ դեպքում՝ Պարույր Հայրիկյանին, որը քվեարկվելու ցանկություն կարտահայտի:

Հայրիկյանը կանխագուշակում է «գաղափարախոսություն չունեցող քաղաքական ուժերի» տրոհում

Վեհաժողովում ելույթ ունեցածներից շատերը խիստ քննադատության ենթարկեցին գործող Ընտրական օրենսգիրքը եւ հայտարարեցին ինչպես ընտրություններին, այնպես էլ ներկայիս խորհրդարանի աշխատանքին Հայրիկյանի մասնակցության աննպատակահարմարության մասին:

«Երեւան-1» մարզային կուսակցական կազմակերպության ղեկավար Մանյա Այվազյանը հայտարարեց, որ մարզային կազմակերպությունը, որի տարածքում գտնվում է թիվ 16 թափուր միամանդատ ընտրատարածքը, տվյալ ընտրատարածքում անցկացվելիք ընտրություններին առաջարկում է Պարույր Հայրիկյանի թեկնածությունը:

ԻՄ փոխնախագահ Նորայր Խանզադյանն իր կարճ ելույթում հայտարարեց, որ վերջին ժամանակներս երկրում սկսել է օգտագործվել «ժառանգորդության ինստիտուտը»: Նա նշեց, որ վարչապետի պաշտոնում Վազգեն Սարգսյանի եղբայրը Արամ Սարգսյանին նշանակելու արդեն առկա փաստի կողքին որպես ԱԺ պատգամավորի թեկնածու պատրաստվում է քվեարկվել խորհրդարանի հանգուցյալ խոսնակ Կարեն Դեմիրճյանի որդին Ստեփան Դեմիրճյանը: Բացի այդ, ըստ պրն. Խանզադյանի, կուլուարներում խոսում են այն մասին, որ Ստեփանը զբաղեցնելու է խոսնակի տեղը, մինչդեռ նա «լայն հասարակայնությանը հայտնի է սոսկ որպես Կարեն Դեմիրճյանի որդի»:

«Ակնհայտ է, որ մինչեւ ամառ կհասունանա գաղափարախոսություն չունեցող քաղաքական ուժերի տրոհումը», հայտարարեց կազմակերպության դիվանի անդամ, ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հանձնաժողովի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը:

Իր ելույթում, որը նվիրված էր հնարավոր քաղաքական զարգացումներին, Հայրիկյանը հայտարարեց, թե որոշ ուժեր, իրենց քաղաքական առաջնորդներին կորցրած, չունենալով քաղաքական գաղափարախոսական հենարան «մի բան, որ չունեին եւ իրենց առաջնորդները», «փորձում էին թվացյալ կռվաններ գտնել ինքնանպատակ դարձած «Միասնություն՝ հանուն միաբանության» սազական կարգախոսով»: Նրա գնահատմամբ, այդ կռվանները պետք է որ ինչ-որ պահի գործեին, եւ դրանք գործեցին: Իշխանական աթոռները, ըստ նրա, բավարար չեն «Միասնության» համար:

Սակայն Պարույր Հայրիկյանն զգուշացրեց, որ չի կարելի խանդավառվել հիշյալ ուժերի հնարավոր տրոհումով: «Մեզ համար այս կամ այն ուժի թուլացումը կամ հզորացումը չէ էականը, այլ որոշակի սկզբունքների արմատավորումը մեր կյանքում, դրանք են, առաջին հերթին ժողովրդավարությունը եւ օրենքի իշխանությունը»: Միեւնույն ժամանակ նա ընդգծեց, որ առաջիկայում սպասվող տրոհումներն առողջ նախաձեռնությամբ հանդես եկող ուժերի առաջարկների համար ավելի բարենպաստ հող կստեղծեն:

Հայրիկյանը նշեց, որ հնարավոր քաղաքական զարգացումների մասին խոսելիս նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ օրինական Սահմանադրությամբ ընձեռված հնարավորությունները: Նրա խոսքերով, ներկայիս Ազգային ժողովն ի վիճակի չէ ինքնուրույն աշխատանքներ իրականացնել, եւ անհրաժեշտ է բարձրացնել պատգամավորների իրավասությունները եւ նրանց լրացուցիչ լիազորություններ տալ:

Ինչ վերաբերում է տնտեսության ոլորտին, ապա Պարույր Հայրիկյանը նշեց, որ երկրի տնտեսական զարգացումը նշանակում է այնպիսի բարոյա-քաղաքական մթնոլորտի ստեղծում, որը կարող է նպաստավոր դարձնել Հայաստանում ներդրումներ կատարելը: Նրա կարծիքով, սահմանադրական փոփոխությունների ձգձգումը կձգձգի նաեւ երկքաղաքացիության արգելքի վերացումը, իսկ այդ արգելքը կարող է բացասաբար անդրադառնալ ներդրումային քաղաքականության վրա:

Այսօր Արկադի Ղուկասյանը վերակենդանացման բաժանմունքից կտեղափոխվի վիրաբուժական

Սկիզբը էջ 1

Շատ ավելի ծանր է նախագահի թիկնապահ Սամվել Գաբրիելյանի վիճակը: Ըստ նեյրովիրաբուժության բաժանմունքի վարիչ Անդրանիկ Քալաջյանի, թեեւ Գաբրիելյանի վիճակը գնահատվում է որպես կայուն ծանր, սակայն ներկայումս նրա կյանքին վտանգ չի սպառնում:

Սամվել Գաբրիելյանը վերակենդանացման բաժանմունք է ընդունվել մարտի 22-ին, ժամը 23-ին շատ ծանր վիճակում՝ աջ ձեռքի, ձախ ոտքի, ինչպես նաեւ կոնքի ձախ մասի վերքերով: Գաբրիելյանին վիրահատել են բժիշկների երեք բրիգադներ՝ նեյրովիրաբույժների՝ Քալաջյանի ղեկավարությամբ, անոթային վիրաբույժների՝ սրտանոթային վիրաբուժության բաժանմունքի վարիչ Տիգրան Սուլթանյանի ղեկավարությամբ, եւ օրթոպեդների՝ օրթոպեդիայի բաժանմունքի վարիչ Սեյրան Սարոյանի ղեկավարությամբ: Անեսթեզիան իրականացրել է Կարեն Մարտիրոսյանը: Վիրահատության ժամանակ, որը տեւել է 4,5 ժամ, կատարվել է մայր զարկերակի եւ վնասված երկու նյարդերից մեկի պլաստիկա, ինչպես նաեւ մյուս վերքերի վիրաբուժական մշակում:

Ըստ Քալաջյանի, բժիշկները հույս ունեն, որ Սամվել Գաբրիելյանը հաշմանդամ չի մնա: Սամվելին պահանջվում է երկարատեւ՝ մի քանի ամիս տեւողությամբ վերականգնում եւ կրկնական վիրահատություն վնասված մյուս նյարդի համար: Նրան նույնպես մարտի 24-ին կտեղափոխեն վիրաբուժական բաժանմունք, որտեղ արդեն հիմա ուժեղացված պահպանության միջոցներ են ձեռնարկված:

Ինչ վերաբերում է Ա. Ղուկասյանի վարորդ Սերգեյ Սարգսյանին, որը ահաբեկչական գործողության հետեւանքով վզին եւ ձախ թոքին վերք է ստացել, երեկ Ստեփանակերտում նույնպես հաջողությամբ վիրահատել են. վիրահատությունը կատարել են Երեւանից ժամանած նեյրովիրաբույժները: Բժիշկների վկայությամբ, գնդակը դիպել է վզի ողին, սակայն բարեբախտաբար ողնուղեղը վնասված չէ: Այնուամենայնիվ, նրա առողջական վիճակի մասին վերջնական եզրակացություն կարելի կլինի տալ միայն այն ժամանակ, երբ վիրավորը գիտակցության գա: Ս. Սարգսյանն առայժմ գտնվում է նարկոզի ազդեցության տակ եւ միացված է «արհեստական թոքի» ապարատին:

Հայաստանը Տորոնտոյում հաջողությամբ մասնակցեց հանքարդյունաբերություն-2000 նիստին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏԻ, ՆՈՅԵՄ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի լեռնահանքային արդյունաբերության ներուժը ներկայացվեց Տորոնտոյի «Լեռնահանքային արդյունաբերություն - Հազարամյակ 2000» միջազգային կոնվենցիայում եւ առեւտրական ցուցահանդեսում: Ի թիվս եւս երեք արեւելաեվրոպական երկրների Հայաստանը մասնակցեց կոնվենցիային հաջորդած առաջին համաշխարհային լեռնահանքային նախարարական խորհրդաժողովին: Կանադայում Հայաստանի դեսպանությունը Բիզնեսի կանադա-հայկական խորհրդի (Օնտարիո) հետ համագործակցությամբ կոորդինացրել է հայկական պատվիրակության մասնակցությունը միջոցառմանը: Նախաձեռնությունը պաշտպանվել է Միջազգային զարգացման կանադական գործակալության, ինչպես նաեւ Կանադայի հանքախույզների եւ մշակողների ընկերակցության կողմից:

Ինչպես հայտնեցին Կանադայում ՀՀ դեսպանությունից, հայկական պատվիրակությունը, որ ներկայացնում էին ՀՀ Բնապահպանության նախարարի տեղակալ Կորյուն Հակոբյանը, Հայկական երկրաբանական վարչության պետ Ռոբերտ Դերձյանը, Կանադայում ՀՀ դեսպանության առեւտրական ներկայացուցիչ Հրաչ Կասպարը, Տորոնտոյում, Մոնրեալում եւ Օտտավայում քննարկել է համատեղ նախագծեր, կանադական լեռնաարդյունահանող եւ երկրաբանական ընկերությունների հետ: Պատվիրակությունը հանդիպել է կանադական NGO-ի, Կանադայի բնական պաշարների նախարարության ղեկավարության հետ: Միջազգային զարգացման կանադական գործակալությունում քննարկվել են Հայաստանում լեռնաարդյունահանման ոլորտում եւ բնության պահպանության բնագավառում տեխնիկական աջակցության ծրագրերի իրականացման հնարավորությունները:

Առեւտրական ցուցահանդեսում, սեմինարներում եւ մյուս միջոցառումների ժամանակ տարածվել է փաստաթղթերի փաթեթ՝ լեռնարդյունաբերության մեջ հեռանկարային համատեղ նախագծերի վերաբերյալ եւ բուն երկրի մասին հիմնական տվյալներով:

ԱՄՆ

85-ամյակի ցուցատախտակներն արդեն պատրաստ են

Ամբողջ Ամերիկայում ցուցատախտակների հանրածանոթ «ԱԿ մեդիա» ընկերությունն այս տարի եւս, չորրորդ անգամ ցուցատախտակներ է պատրաստել Հայոց եղեռնին նվիրված ինչպես Մասաչուսեթսի Արսենալ, Մոլլ, Մաունթ Օբըրն, այնպես էլ մյուս նահանգների բազմաթիվ այլ փողոցներում: Այս մասին տեղեկացնում է Բոստոնից «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը՝ ավելացնելով, որ 85-ամյակին նվիրված ցուցատախտակները մի անգամ եւս հիշեցնում են Վաշինգտոնի քաղաքագետներին, որ հայ ժողովուրդը դեռ չի ստացել իրեն վերապահված արդարությունը:

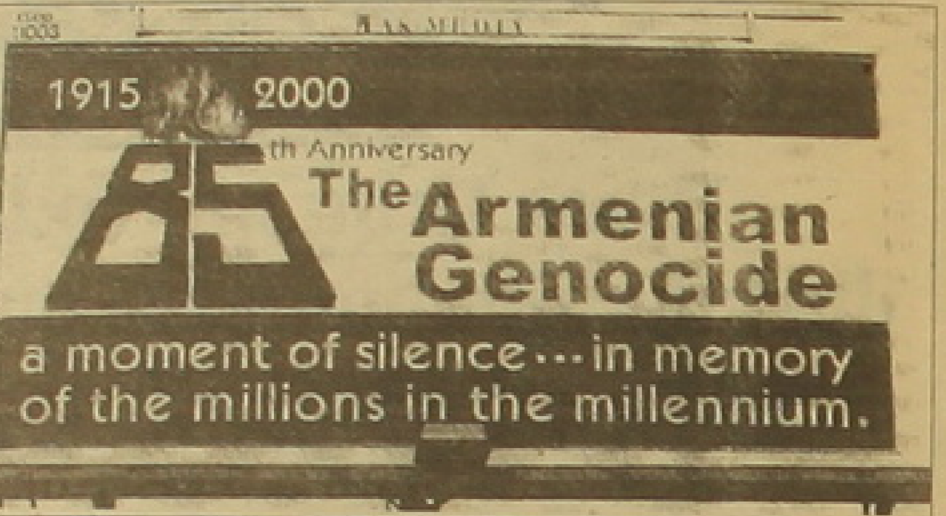

Մասաչուսեթսում ոգեկոչման առթիվ ստեղծված հատուկ կոմիտեի համանախագահներ են նշանակվել Էդ Իսկանդարյանն ու Կարոլին Մուգարը, որոնք իրենց ազգային-մշակութային գործունեությամբ աչքի են ընկել համայնքում: Կոմիտեն մի շարք միջոցառումներ է մշակել, որոնց թվում՝ ապրիլի 24-ին հատուկ ծիսակատարություն Բոստոնի «Թրինիթի» եկեղեցում: Նույն օրը, կեսօրից հետո, ժամը 6:30–8:30 ժողովրդական հավաք է տեղի ունենալու Հայկական ցեղասպանության հուշակոթողի առաջ, որը կանգնած է մնալու ապրիլի 22–27-ը:

Ապրիլի 25-ին «Կոլումբիա պոյնտում» գտնվող Ջոն Քենեդու անվան գրադարան-թանգարանում տեղի կունենա լայն ներկայացուցչական ժողով, իսկ ամսի 28-ին Մասաչուսեթսի օրենսդիրները հայերի հետ կոգեկոչեն նահատակների հիշատակը նահանգապետարանում:

Ավելի ուշ՝ մայիսի 2-ին, Հայ դատի ազգային կոմիտեի եւ Կոնգրեսի անդամների նախաձեռնությամբ Կապիտոլում ժամը 5:30–8:00 տեղի կունենա «Կոնգրեսական ոգեկոչում», որի ընթացքում, ինչպես նախորդ տարիներին, կոնգրեսականներն առիթ կունենան հանդիպելու ինչպես եղեռնը վերապրածների, այնպես էլ հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ: Երեկույթին կմասնակցեն նաեւ հայտնի դիվանագետներ եւ մարդու իրավունքների կազմակերպությունների անդամներ:

Հ. Օ.

Իտալիան կարեւորում է Հայաստանի հետ համագործակցությունը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց Հայաստանում Իտալիայի դեսպան Ջանկառլո Արագոնային (նստավայրը՝ Մոսկվա):

Իտալացի դիվանագետն ընդգծեց, որ իր երկիրը մեծ կարեւորություն է տալիս Հայաստանի հետ համագործակցության զարգացմանը եւ այս այցի նպատակն է ավելի հստակ պատկերացում կազմել Հայաստանում ու տարածաշրջանում տիրող իրավիճակի եւ տեղի ունեցող գործընթացների մասին:

Նախագահը հանգամանալի պարզաբանումներ տվեց դեսպանին հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ: Նա միաժամանակ վերահաստատեց Իտալիայի հետ բազմաբնույթ համագործակցություն զարգացնելու Հայաստանի պատրաստակամությունը:

Ջանկառլո Արագոնայի խոսքերով, իր երկիրը մեծ հետաքրքրություն ունի այս տարածաշրջանի նկատմամբ, ուշադրությամբ հետեւում է տեղի ունեցող գործընթացներին եւ շահագրգռված է տարածաշրջանային խնդիրների համապարփակ կարգավորմամբ: «Իտալիան նաեւ որպես Եվրամիության անդամ կգործադրի բոլոր ջանքերը, որպեսզի տարածաշրջանում հաստատվի կայունություն եւ խաղաղություն, ինչն իր հերթին նպաստավոր պայմաններ կստեղծի տնտեսական համագործակցության զարգացման համար», ասաց նա: Զրուցակիցները մտքեր փոխանակեցին նաեւ տարածաշրջանային անվտանգությանն առնչվող հարցերի շուրջ:

Խոսելով հայ-իտալական համագործակցության մասին, Հանրապետության նախագահը եւ դեսպանը նշեցին, որ քաղաքական հարաբերությունները բավականին բարձր մակարդակի վրա են, ինչը չի կարելի ասել տնտեսական կապերի մասին: Թեեւ իտալական որոշ ձեռնարկություններ արդեն իսկ ներդրումներ են կատարել Հայաստանում, այնուամենայնիվ, այս ոլորտում անելիքները դեռեւս շատ են: Նրանք մասնավորապես կարեւորեցին երկու երկրների գործարարների համար ավելի սերտ համագործակցության հնարավորությունների ստեղծումը:

Դեսպանը նաեւ տեղեկացրեց, որ շուտով Երեւանի պետական համալսարանում կդասավանդի իտալացի դասախոս:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ՁՈՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
-AZG- DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Խորհրդարանը որոնում է «Ո՞ւմ տեղը որտե՞ղ է» հարցի պատասխանը

Տաբուների հաղթահարման նախաշեմին

«Ճնշում հասկացությունը տարաբնույթ է լինում, եւ մեր հանձնաժողովին ճնշելը շատ դժվար է: Սա մի գործընթաց է, որ արդեն սկսվել է, եւ չլինի այս հանձնաժողովը, մի ուրիշը կզբաղվի դրանով: Ի վերջո էներգետիկ համակարգի աշխատողներին էլ է ձեռնտու, որ ամեն ինչ հստակեցվի: Շատ մարդիկ կան, որ լուրջ մասնակցություն չեն ունեցել այդ տարիների դեպքերին, բայց նրանք մտել են նույն պիտակի տակ, որովհետեւ աշխատել են համակարգում, գործել: Նման իրավիճակ պետությունը չի կարող հանդուրժել: Պետք է ամբողջը հստակեցնել՝ «Ո՞ւմ տեղը որտե՞ղ» է», **«Ազգի»** հարցին պատասխանելով, երեկ ասաց էներգետիկ համակարգի գործունեությունը 92-99 թթ. ուսումնասիրող ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահ, ՀՅԴ խմբակցության ղեկավար Դավիթ Լոքյանը:

Խորհրդարանական ճեպազրույցների թիրախում երեք կարեւորագույն խնդիրներ էին, որ խորհրդարանը քննարկեց անցած եռօրյային եւ դեռ շարունակելու է զարգացնել. ա) էներգետիկ ոլորտի չարաշահումների ընթացքը, բ) էներգետիկ բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցումը եւ գ) մարտի 22-ին Արկադի Ղուկասյանի հանդեպ իրականացված մահափորձը եւ Սամվել Բաբայանի մեղսակցության վարկածը: Խորհրդարանը եւ քաղաքական տարբեր հայացքներ ունեցող խմբակցությունները համերաշխ էին առաջին հարցում. անգամ մեծամասնությունը ի դեմս «Միասնություն» խմբակցության ներկայացուցիչ Գագիկ Մինասյանի, համոզված էր, որ համապատասխան հանձնաժողովի առաջին հաղորդումը նախանշեց տաբուների հաղթահարման խոստումնալից ճանապարհ. «Զինվենք համբերությամբ եւ սպասենք վերջին հաղորդմանը: Մայիսին հանձնաժողովը վերջնականապես կհստակեցնի այս հարցերը, կտրվեն գնահատականներ, որից հետո պատկան մարմինները կշարունակեն գործը: Եթե կան մեղավորներ, նրանք այս անգամ պատասխան կտան, եւ պետության ներսում կառողջանա մթնոլորտը, բոլորը կհասկանան, որ հանցանք գործելու դեպքում պատժվելու են, եթե ոչ այսօր, ապա վաղը», ի մի բերեց Գագիկ Մինասյանը: Դավիթ Լոքյանն իր հրապարակած անունների առնչությամբ կատարեց կարեւոր մի հստակեցում. հանձնաժողովի անդամները մշտապես հանդիպել են էներգետիկ ոլորտում դերակատարում ունեցած թե ներկա, թե նախկին գործիչների հետ: Բոլոր եզրակացությունները կառուցվել են այդ ատյաններից ստացված տեղեկանքների եւ թղթերի հիման վրա: Հանձնաժողովը բոլորին արթնացրել է, կամ ինչպես ճշգրտեց Դավիթ Լոքյանը. «Այնպես չի եղել, որ առանց նրանց գիտության, առանց զրուցելու ամբիոնից հայտարարել ենք»: Լրագրողների կասկածը, թե հանձնաժողովի աշխատանքը կարող է մնալ ձայն բարբառո հանապատի, Դավիթ Լոքյանը մերժեց՝ վստահեցնելով, որ նվազագույնը ՀՅԴ-ն հետեւողական է լինելու այս հարցում:

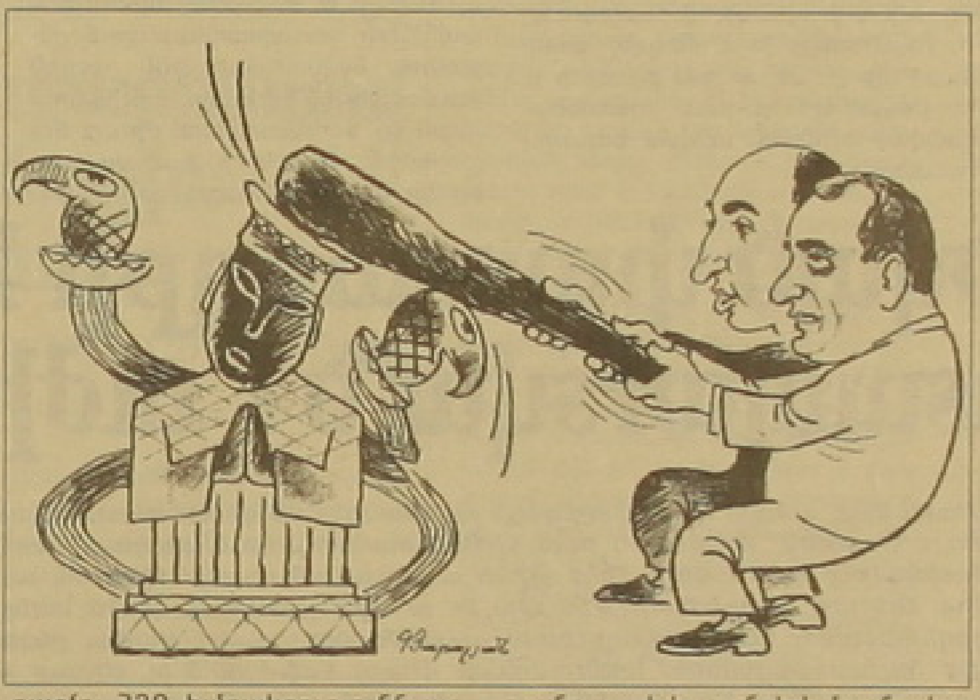

Բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհումը եւ ՀԲ SAC-4 վարկը անքակտելի են

Չորեքշաբթի ուշ երեկոյան կասեցված ԱԺ արտահերթ նիստը, որի օրակարգում բաշխիչ 4 ցանցերի մասնավորեցման պայմանների ամրագրումն է օրենքի տեսքով, հետաձգվել է մինչեւ մյուս եռօրյա: 15 օր խորհրդարանական խումբ-խմբակցությունները պետք է մտածեն: Քաղաքական ուժերի ղեկավարների հետ քննարկումներից պարզ դարձավ, որ գրեթե բոլորը հստակ գիտակցում են պայմանագրին օրենքի ձեւ տալու անհնարինությունը: Ողջ խնդիրը բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման հանձնաժողովում իրենց ներկայացուցիչն ունենալն է, նրա միջոցով քաղաքական ուժը կուղղորդի մասնավորեցման ընթացքը: ՀՅԴ խմբակցությունն արդեն ներկայացրել է մրցութային հանձնաժողովին իր առաջարկությունները: Այսպես՝ արտակարգ իրավիճակներում բաշխիչ ցանցերի կառավարման իրավունքը պետք է վերադարձվի Հայաստանին, սակագների փոփոխություն ցանցերի սեփականատերը միանձյա չի կարող իրականացնել: Դավիթ Լոքյանը հայտնեց, որ թեեւ խմբակցությունն առաջարկների փաթեթը տրամադրել է հանձնաժողովին, սակայն ակնկալում է, որ գալիք եռօրյայում ԱԺ-ն որոշում կընդունի «Միասնության» եւ ԱԺՄ-ի ներկայացուցիչներից բացի, մյուս բոլոր խմբակցություններից մեկական պատգամավոր հանձնաժողովում ընդգրկելու մասին. «Խոսքը միայն վախի եւ ոչ թափանցիկ գործարքի մասին է, բոլոր քաղաքական ուժերը պետք է ներկայացուցիչ ունենան, օրինակ, Աղվան Վարդանյանը մեր խմբակցությունից պետք է մասնակցի այդ գործընթացներին եւ կողմնորոշի մեզ»:

«Միասնություն» խմբակցության ներկայացուցիչ Գագիկ Մինասյանը, ի պատասխան մեր հարցի, նշեց, թե «որեւէ պրոբլեմ այստեղ չկա», սակայն ընդգծեց, որ տվյալ դեպքում ինքը եւ ԱԺՄ անդամ Սեյրան Ավագյանը բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման մրցութային հանձնաժողովում ներկայացնում են ոչ թե իրենց կուսակցությունների տեսակետները եւ շահերը, այլ ամբողջ ԱԺ դիրքորոշումը: Կոմկուսը, «Օրինաց երկիրը» եւ ԱԺՄ-ն եւս համոզված էին, որ սեփականաշնորհման մեր ձախորդ փորձը հաշվի առնելով՝ բաշխիչ ցանցերի հարցում պետք է հեռատես լինել: «Կայունություն» խումբը՝ հանձին Կարեն Կարապետյանի, պնդեց, որ անվստահության ներկայիս մթնոլորտում սեփականաշնորհման անգամ իդեալական տարբերակը բացասաբար կընդունվի: Վարչապետ Արամ Սարգսյանն առանձին հանդիպել է «Կայունության» անդամների հետ եւ նրանց խոստացել, որ բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհումը կասեցնելու կամ ձգձգելու դեպքում Հայաստանը չի ստանա SAC-4 վարկը, որը պետբյուջեի պակասուրդը ծածկելու մեր հիմնական հույսն է:

Սամվել Բաբայանի մեղսակցության վարկածը հիմնավոր չէ

Խորհրդարանական բոլոր կուսակցությունները միաբան էին. «Եթե Հայաստանում շարունակվեն քաղաքական հանցագործությունների չբացահայտման դեպքերը, մենք դատապարտված ենք նորանոր նման հանցագործությունների, ինչը քայքայիչ ազդեցություն է գործում մեր պետության վրա»: «Միասնության» պատգամավոր Գագիկ Մինասյանի այս կարծիքը ՀՅԴ-ն, «Իրավունք եւ միաբանությունը», ԱԺՄ-ն մանրամասնեցին. Սամվել Բաբայանի մեղսակցության վարկածը դարձյալ գնահատվեց իբրեւ ոչ հիմնավոր: Դավիթ Լոքյանը, Համլետ Հարությունյանը մահափորձի խորքային պատճառների հիմքում ակնարկեցին արտաքին ուժերին, որոնց ազդեցությունը եւ շահերի հակամարտությունը մեր տարածաշրջանում աներկբա է: Համլետ Հարությունյանը միանշանակ էր. աշխարհում ապրող 9 մլն հայերից ամենաշահագրգռվածը, որ Արկադի Ղուկասյանի հետ ինչ-որ բան չպատահի, Սամվել Բաբայանն է, քանզի նա միակն է, որ չունի ալիբի: Համլետ Հարությունյանը փաստեց, որ Սամվել Բաբայանի ձերբակալությունը կարող է լուրջ հարված դառնալ հայկական ազգային-ազատագրական շարժմանը, եւ մահափորձը կազմակերպողների նպատակը Սամվել Բաբայանին ու նրա կողմնակիցներին ազգային-ազատագրական պայքարից մեկուսացնելն է, վերջնական վարկաբեկումը: Հրանտ Ոսկանյանը նշեց. «Մինչեւ հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի մեղավորները չբացահայտվեն, մինչեւ անպատժելիության մթնոլորտը չվերանա, քաղաքական հանցագործությունները կշարունակվեն», ուստի նա կոչ արեց չխանգարել հոկտեմբերի 27-ի հետաքննությանը: **«Ազգին»** արձագանքելով՝ նա համաձայնեց, որ մարտի 22-ի դեպքերն ապացուցում են մեր հատուկ ծառայությունների եւ ազգային անվտանգության համակարգի լուրջ թերակատարումը, ուստի այս ոլորտում միջոցառումներ ձեռնարկելն օրակարգի ամենահրատապ հարցն է:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Հայաստանում պլաստիկ վերականգնողական վիրաբուժությունը կայացած է

Խնդիրը հեռանկարային դարձնելն է

Պլաստիկ վիրաբուժությունը Հայաստանում սկսել է զարգանալ 80-ական թվականներից, սակայն այսօր արդեն իր ծավալով ու կիրառվող վիրահատությունների տարբերակներով չի զիջում միջազգային մակարդակին: 1996 թ.-ից թիվ 1 կլինիկական հիվանդանոցում գործում է պլաստիկ վերականգնողական վիրաբուժության եւ միկրովիրաբուժության կենտրոնը: Կենտրոնի գործունեության, պլաստիկ վիրաբուժության առանձնահատկությունների, զարգացման խնդիրների մասին է մեր զրույցը կլինիկայի ղեկավարի տեղակալ, պլաստիկ վիրաբույժ Գագիկ Բաբլոյանի հետ:

– Պլաստիկ վիրաբուժության էությունը երբեմն սխալ է ընկալվում՝ որպես միայն էսթետիկ կամ կոսմետիկ վիրահատություն: Թյուր կարծիք է, քանի որ կոսմետիկ վիրահատություններն աշխարհում պլաստիկ եւ վերականգնողական վիրաբուժության մեկ մասն են միայն կազմում: Ամեն օր Հայաստանի տարբեր շրջաններից ընդունում ենք լրիվ կամ մասնակի անդամահատման շատ դեպքեր, երբ վնասված են նյարդերը եւ մկանները, անոթները, ոսկրերը: Կատարում ենք ռեպլանտացիա, այսինքն՝ վերականգնում մարմնի ցանկացած մասը: Պլանային վիրահատությունների մեջ մտնում են բնածին արատները, առանց շրթունքների, առանց քիմքի, ոչ բավարար մասերով, արատներ դեմքի այլ հատվածների, պարանոցի, ոտքերի, փափուկ հյուսվածքների շրջաններում: Մենք կարողանում ենք ուռուցք հեռացնել քնաբեր զարկերակի վրայից, ծածկել առաջացած արատը, դեմք ստեղծել, ստեղծել բերանի խոռոչ, օրինակ, կրծքավանդակի հաշվին: Այս կամ այն պատճառով չփակվող ցանկացած վերք սպիացնելու հնարավորություն ունենք: Համագործակցում ենք այլ բնագավառների վիրաբույժների հետ. կրկնողական ճողվածքները (գրիժա) վիրահատելուց հետո դժվար է վերքը փակելը, քանի որ որովայնի պատերի հյուսվածքների դեֆիցիտ կա, գինեկոլոգիայում սեռական օրգանների վիրահատությունից հետո բաց վերքի հետ կապված խնդիրներ են առաջանում:

– Էսթետիկ վիրահատությունները պլաստիկ վիրաբուժության ո՞ր մասն են կազմում մեզ մոտ: Հավանաբար կա հայկական արտաքինին բնորոշ ինչ-որ հատկանիշ: Կոսմետիկ ինչպիսի՞ վիրահատություններն են գերակշռում:

– Մեր կենտրոնում կոսմետիկ վիրահատություններն ընդհանուր ծավալով կազմում են մոտավորապես 15-20 տոկոսը, մնացածը վերը նշված հիվանդություններն են, մինչ Ամերիկայում կամ եվրոպական երկրներում շուրջ 50 տոկոսը պլաստիկ վիրաբուժությանն է բաժին ընկնում: Սա պայմանավորված է քաղաքացիների ֆինանսական վիճակով եւ որոշ չափով հասարակության ընդհանուր զարգացվածության մակարդակով:

Հայաստանում ամենաշատը քթի կոսմետիկ վիրահատություններն են: Նույնիսկ համաշխարհային պրակտիկայում գոյություն ունի քթերի դասակարգում, որի յոթ տարբերակներից մեկը կոչվում է «հայկական քիթ»: Երկրորդ տարածված վիրահատության տեսակը մասնավորապես միջին եւ տարեց հասակի կանանց ու տղամարդկանց հաճախ հանդիպող «կախված որովայնն» է:

Մասնագիտանալով Ամերիկայում եւ Ֆրանսիայում՝ այսօր մենք օգտագործում ենք պլաստիկ վիրահատության ամենամոդեռն տարբերակները (կրծքագեղձերի մեծացում, դեմքի մաշկի ձգում եւ այլն):

– Ձեր կենտրոնում բուժումը վճարովի է, խոսենք վիրահատության գների եւ դիմորդների հաճախելիության մասին:

– Յուրաքանչյուր հիվանդանոցում կա գումարային ցուցակ: Վիրահատության վճարը կախված է ընդհանուր ծախսերից՝ ինքնարժեքից: Կա նաեւ պետպատվեր, որի մեջ մտնում են բոլոր շատ ցուցումներով հիվանդները, որոշ սոցիալապես անապահով խավերը, զինծառայողները: Կենտրոնի ստեղծմանը մեծ օգնություն ցուցաբերեց այն ժամանակ դեռեւս ՊՆ նախարար Վազգեն Սարգսյանը: Մինչ օրս մեր հիվանդները մեծ մասամբ զինվորներ են, ովքեր համապատասխան բուժում չստանալով հոսպիտալներում, տեղափոխվում են մեզ մոտ:

Առանց լաբորատոր քննությունների վիրահատությունների ամենափոքր գումարը կազմում է 28 հազար դրամ (մաշկի եւ ենթամաշկի բարորակ ուռուցքների հեռացումը), ամենաթանկը՝ 240 հազար դրամ (մաշկի պլաստիկ, ազատ միկրովիրաբուժական փոխպատվաստումները, որոնք 8-15 ժամ տեւողությամբ մեծ ծախսերի հետ կապված վիրահատություններ են): Այժմ դիմորդների հաճախելիությունը նվազել է ժողովրդի արտահոսքի եւ անվճարունակության պատճառով: Սակայն բավարար չափով վիրաբուժական աշխատանքներ կատարվում են: Անցյալ տարի մեր կենտրոնում 800 վիրահատություն է կատարվել:

– Հեռանկարայի՞ն է պլաստիկ վիրաբուժությունը Հայաստանում: Ո՞րն է ձեր հիմնախնդիրն այսօր:

– Բոլոր նեղ վիրաբուժական մասնագիտությունները՝ սիրտ-անոթային թե պլաստիկ վերականգնողական, հարուստ պետությունների համար են: Որքան երկիրն աղքատ է, այնքան նեղ մասնագիտությունները թերաճ են, որովհետեւ նման վիրահատությունների ինքնարժեքն ինքնին թանկ է: Պետպատվերը երբեմն չի փակվում պետության կողմից, հնարավորություն չկա հիվանդանոցներին օգնելու: Առողջապահության նախարարությունն ունի փոքր բյուջե, եւ առաջին հերթին պիտի մտածի համաճարակային խնդիրների, ծննդաբերության հարցերի մասին: Եթե մենք կարողանանք ստեղծել հարուստ պետություն, ունենալ ապահովագրական բժշկություն, այս բնագավառում ներդրումներ անող գործարարներ, աշխատանքով ապահովված եւ դրամ վաստակող բնակչություն, այն ժամանակ միայն մեր հանրապետությունում հեռանկարային կլինեն պլաստիկ վերականգնողական եւ այլ նեղ վիրաբուժական մասնագիտությունները:

ՆԱԻՐԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Դատաքննություն

Կեղծված փաստաթղթի հիմքով վճիռը դատապարտվա՞ծ է ուժի մեջ մնալու

Սեպտեմբեր ամսից համաձայնվեցի մասնակցել մի գործի դատաքննության, որը մինչ այդ երկու շրջապտույտ էր գործել դատական եռաստիճան համակարգում, սակայն դեռեւս շատ հեռու էր ճշմարտությանը մոտենալուց կամ ավելի ճիշտ կլինի ասել՝ որքան շատ էր քննվում, այնքան հեռանում էր ճշմարտությունից: Երկրորդ հետաքրքրությունս այն էր, որ այս դատական գործն առնչվում է Գերմանիայում գործող մի հեղինակավոր կազմակերպության՝ «Վտանգված ազգերի համար ընկերակցության» ու նրա անդամներից՝ հայաստանցիներիս հանրածանոթ Թեսա Հոֆմանին ու Ժիրայր Քոչարյանին: Վերջիններս հանրությանը հայտնի են Հայ դատին ու Արցախի ճանաչմանն ուղղված իրենց լոբբիստական գործունեությամբ: Սակայն, այս անգամ խոսքը ոչ թե Հայ դատի, այլ կենցաղային հարթություն տեղափոխված մի բնակարանի առք ու վաճառքի մասին է, որի վերաբերյալ ներկայացված քաղհայցը ծնունդ էր տվել մի նոր քրեական գործի:

Նախապատմություն

Գերմանիայի Բեռլին քաղաքում գտնվող «Վտանգված ազգերի համար ընկերակցության» հայկական համագործակցության խմբի համանախագահ Ժիրայր Քոչարյանը 90 թ. Երեւան քաղաքում ծանոթացել է ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի գիտաշխատող Անուշ Հովհաննիսյանի հետ: Վերջինիս խնդրանքով Ժ. Քոչարյանը նրան մի քանի անգամ հրավիրել է Գերմանիա՝ դասախոսություններ կարդալու: Անուշ Հովհաննիսյանն այդ ընթացքում թե՛ Գերմանիայում, թե՛ Հայաստանում եղած ժամանակ հորդորել է Ժ. Քոչարյանին՝ գնել Երեւան քաղաքի Դեմիրճյան եւ Կոմիտասի փողոցներում գտնվող իր երկու բնակարաններից մեկը (այդ մասին վկայություններ կան դատական գործերում): Ժ. Քոչարյանը համաձայնվել է գնել Անուշ Հովհաննիսյանին պատկանող Դեմիրճյան 38, թիվ 22 բնակարանը, որի համար Հովհաննիսյանը պահանջել է 8000 ԱՄՆ դոլար: Գումարն ստանալուց անմիջապես հետո 95 թ. մայիսի 2-ին բնակարանի առուվաճառը պաշտոնապես նվիրատվություն է ձեւակերպվել Ա. Հովհաննիսյանի խնդրանքով, որպեսզի ավելի քիչ պետտուրք վճարի: Նույն օրը Ժ. Քոչարյանին տրվել է սեփականության վկայագիր, բայց դրանից հետո, Քոչարյանի Գերմանիայում գտնվելու պատճառով, բնակարանը դեռեւս մեկ տարի օգտագործել է Ա. Հովհաննիսյանը՝ վարձով է տվել ուրիշներին: Սակայն 96 թ. գարնանը բնակարանի փականը փոխելուց հետո Ա. Հովհաննիսյանի մուտքն այնտեղ դադարեցվել է:

Այդ ժամանակամիջոցում Անուշ Հովհաննիսյանը վաճառել է նաեւ իր Կոմիտասի բնակարանը եւ երկուսի արժեքով Սայաթ-Նովա փողոցում գնել մի նոր, ընդարձակ բնակարան, սակայն Դեմիրճյան փողոցի բնակարանը ոչ մի կերպ մոռացության չի մատնել: Սայաթ-Նովա փողոցի իր բնակարանը վարձով տալուց հետո դիմում է Ժիրայր Քոչարյանին՝ նրա բնակարանը վարձելու պահանջով եւ մերժվում է:

Բնակարանը փաստորեն վաճառելուց, բոլոր ձեւակերպումները կատարելուց եւ նոր սեփականատիրոջը հանձնելուց 3 տարի հետո, 98 թ. մայիսի 13-ին Անուշ Հովհաննիսյանը քաղհայց է ներկայացրել Արաբկիրի տարածքի դատարան՝ բնակարանի նվիրատվության պայմանագիրն անվավեր ճանաչելու պահանջով: Իբրեւ հաղթաթուղթ ներկայացրել է մի «պարտավորագիր», որում ասվում է. «Ես՝ Անուշ Հովհաննիսյանս, պարտքով վերցրել եմ 6000 (վեց հազար ամերիկյան դոլար) Ժիրայր Քոչարյանից: Պարտքիս դիմաց պարտավորվում եմ տրամադրել նրան Դեմիրճյան 38, թիվ 22 հասցեի բնակարանս՝ ժամանակավոր կարգով, վերադարձնելու պայմանով: Եթե 5 տարվա ընթացքում չվերադարձնեմ պարտքս՝ խոստանում եմ փոխանցել բնակարանս Ժիրայր Քոչարյանին՝ սեփականության իրավունքով»:

Հայցը դատարան ներկայացնելու ժամանակամիջոցում Հայաստանում են գտնվել Ժ. Քոչարյանն ու Թեսա Հոֆմանը: Դատարանը Ժ. Քոչարյանին ծանոթացրել է նրա դեմ ներկայացված հայցին: Տեղեկանալով նրանց Հայաստանում գտնվելու մասին, Անուշ Հովհաննիսյանը ետ է վերցնում հայցը, քաջ իմանալով՝ Թեսա Հոֆմանը կարող էր վկայել, որ կազմակերպության բլանկին անձնական «պարտավորագիր» չէր կարող ծառայել: Իսկապես, երբ Ժ. Քոչարյանն ու Թեսա Հոֆմանը ներկայանում են դատարան, հայցը ետ է վերցված լինում, սակայն նրանց հեռանալուց հետո, 5 օրվա ընթացքում, Ա. Հովհաննիսյանը կրկին ներկայացնում է հայցը:

Դատական մարաթոն

Արաբկիրի ժողդատարանը 98 թ. սեպտեմբերի 11-ին լսել եւ մերժել է նվիրատվության պայմանագիրն անվավեր համարելու Անուշ Հովհաննիսյանի հայցը: Ժողդատարանի վճիռը չի գոհացրել հայցվորին, եւ նա բողոքարկել է վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերով պալատ, որը 98 թ. հոկտեմբերի 16-ին բեկանել է ժողդատարանի վճիռը՝ հիմք ընդունելով «կողմերի միջեւ ստորագրած «պարտավորագիրը»»: Վճռաբեկ դատարանը «չտեսնելու» է տվել մի կարեւոր հանգամանք. «պարտավորագիր» կոչվածը, որի վրա հիմնվելով բնակարանը Ժ. Քոչարյանից ետ է վերցվել՝ փաստաթուղթ չէ: Չէ՞ որ այն բնագիրը չէ եւ լավագույն դեպքում՝ պատճենահանված օրինակն անգամ նոտարով հաստատված չէ:

Ի վերջո, Ժ. Քոչարյանը բողոքներով հասել է նրան, որ Անուշ Հովհաննիսյանի հիմնական հաղթաթուղթ «պարտավորագիրն» ուղարկվել է ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ փորձագիտական քննության: Փաստաթղթաքննա-փորձագետի եզրակացությունը ցույց է տվել, որ, իրոք, կեղծված է՝ 98 թ. Ա. Հովհաննիսյանը Բեռլինում իր գտնվելու ժամկետը երկարացնելու նպատակով ոստիկանություն ներկայացնելու համար «Վտանգված ազգերի համար ընկերակցությունից» ստացել է Ժ. Քոչարյանի ստորագրությամբ գրություն, որն ուշացնելու պատճառով ոստիկանությունը չի ընդունել: Գրությունը պահելով իր մոտ, հետագայում պատճենահանման միջոցով վերացրել է գերմաներեն տեքստը եւ զետեղել է ձեռագիր հայերենով մի կեղծ պարտավորագիր՝ պահպանելով կազմակերպության բլանկի գլխամասը եւ Քոչարյանի ստորագրությունը, ավելացնելով նաեւ իր ստորագրությունը եւ «Երեւան 23.04.95 թ.» բառերը: Ի դեպ, կեղծիքն ի հայտ գալուց հետո կազմակերպությունը փոխել է իր բլանկը:

Փորձագետի եզրակացության հիման վրա Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել Անուշ Հովհաննիսյանի դեմ, Արաբկիրի առաջին ատյանի դատարանը տիկնոջը դատապարտել է ուղղիչ աշխատանքների՝ 1 տարի ժամանակով, վաստակի 10 տոկոս բռնագանձմամբ, միաժամանակ կիրառելով ՀՀ Նախագահի 98 թ. սեպտեմբերի 15-ի համաներումը, նրան ազատել է պատժի հետագա կրումից: Այսպիսով, իր իսկ չհիմնավորված հայցի հետեւանքով հայտնվելով ծուղակում՝ Ա. Հովհաննիսյանը որոշել է շարունակել պայքարը եւ այս դատավճիռը բողոքարկել է վերաքննիչ դատարան՝ արդարացվելու եւ բնակարանի համար պայքարելու իրավունքը վերանվաճելու համար: «Վերաքննիչ դատարանը գնահատելով գործով ձեռք բերված ապացույցներն իրենց համակցությամբ, դրանց բազմակողմանի, լրիվ, օբյեկտիվ քննության հիման վրա եւ ներքին համոզմամբ, հանգում է այն հետեւության, որ Ա. Հովհաննիսյանի կողմից կատարված արարքը՝ խեղաթյուրման եղանակով փաստաթուղթ կեղծելը եւ օգտագործելն ապացուցված է»: Դրանով հանդերձ, վճռել է բեկանել Արաբկիրի առաջին ատյանի դատարանի դատավճիռը եւ արդարացնել «հանցակազմի բացակայության պատճառով»:

Վերաքննիչի այս վճռի դեմ վճռաբեկ բողոք է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազությունը՝ խնդրելով վերաքննիչ դատարանի արդարացման դատավճիռը բեկանել եւ վերադարձնել նոր դատաքննության: Վճռաբեկ դատարանի քրեական եւ զինվորական գործերի պալատը բեկանել է Արաբկիրի առաջին ատյանի ու վերաքննիչ դատարանի վճիռները եւ գործն ուղարկել նախաքննության:

Լրագրողի աչքով՝ առանց բարոյախրատական քարոզների

Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների դատախազությունում ընթացող նախաքննությանն արդեն մասնակցել եմ իբրեւ տուժողի ներկայացուցիչ՝ ներկայացնելով Ժիրայր Քոչարյանին: Արաբկիրի դատախազությունը վերստին քննելով գործը՝ ամբողջությամբ ընդունեց Անուշ Հովհաննիսյանի հանցանքը. «Քրեական գործի քննությամբ պարզված է, որ Անուշ Հովհաննիսյանը խեղաթյուրման եղանակով փաստաթուղթ՝ «պարտավորագիր» է **կեղծել** (պատրաստել) եւ **օգտագործել...**»: Սակայն, Արաբկիրի դատախազությունը, որ մինչ այդ բողոքարկել էր նույն համայնքի առաջին ատյանի դատարանի՝ համաներումը տիկնոջ վրա տարածելու վճիռը, գտնելով, որ հանցանքը շարունակական բնույթ ունի, այս անգամ ոչ միայն հրաժարվեց փաստաթուղթ կեղծելու համար ՀՀ քր.օր.-ի 213 հոդվածի 1-ին եւ 3-րդ մասերով նրան առաջադրված մեղադրանքից, այլեւ մերժեց իմ ներկայացրած միջնորդությունը՝ կեղծ փաստաթուղթ օգտագործելու համար մեղադրանք առաջադրել նաեւ ՀՀ քր.օր-ի 89 հոդվածի 4-րդ կետով:

Այսինքն՝ այդ ամենապարզ քրեական գործի նախաքննությունը նույնպես հաստատեց, որ նշված «պարտավորագիրը» կեղծված է, հաստատեց, որ կեղծված է քաղաքացուհի Անուշ Հովհաննիսյանի կողմից, հաստատեց, որ կեղծ փաստաթուղթն օգտագործվել է դատարանում՝ քաղհայցի ներկայացմամբ՝ որպես հիմք: Ընդ որում, այս ամբողջը հաստատված է փորձաքննության արդյունքով, վկաների ցուցմունքներով եւ հենց քաղգործով: Այնուամենայնիվ, նշվածները հաստատված համարելով հանդերձ, նախաքննական մարմինը քրեական գործը կարճեց բավարար ապացույցներ չունենալու պատճառաբանությամբ: Ըստ էության, Արաբկիրի դատախազությունը հարկադրված հրաժարվեց իր համոզմունքից եւ նահանջեց, այն պատճառաբանությամբ, որ վերաքննիչ դատարանում չեն ընդունում իրենց մեղադրանքը եւ իր որոշման հիմքում դրեց վերաքննիչ դատարանի կայացրած վճիռը:

Հանրապետության գլխավոր դատախազի ուշադրությունն ենք հրավիրում Արաբկիրի դատախազության կայացրած որոշմանը, որն ընդունելով հանդերձ հանցանքը, քրեական օրենսգրքում դրան համապատասխան հոդված չգտավ եւ «հարկադրված» կարճեց քրեական գործը: Դատական մարաթոնի վերջին էտապն այն էր, որ Արաբկիրի առաջին ատյանի դատարանն օրերս հիմք ընդունելով երկու անօրինական վճիռներ (գոնե մեր տեսանկյունից) բավարարեց Անուշ Հովհաննիսյանի հայցը՝ բնակարանը հանձնել նրա տիրապետմանն ու օգտագործմանը, առանց պատասխանողի մասնակցության: «Նրա ներկայությունը պարտադիր չէ», որոշեց դատավորը՝ ի պատասխան Ժիրայր Քոչարյանի հետեւյալ գրության. «Խնդրում եմ չմերժել իմ ցանկությունը ներկա գտնվելու դատավարությանը եւ հետաձգել այն մարտի 6-ից հետո»: Ինչի՞ համար էր այդ շտապողականությունը, եւ բնակարանը Ա. Հովհաննիսյանի տիրապետմանը հանձնելով՝ ինչո՞ւ վճռով հայցվորին չի պարտավորեցրել վերադարձնել «պարտքի» վերցված 6000 դոլարը: Ավելին, մերժելով պատասխանողի մասնակցությունը, նրան զրկեց հակընդդեմ հայցի իրավունքից: Չէ՞ որ Ժ. Քոչարյանը 5700 դոլարի հիմնական վերանորոգում է կատարել բնակարանում եւ 5 տարի վճարել է բոլոր կոմունալ-կենցաղային ծախսերը, կահավորել է բնակարանը: Հայցվորը նրան զգալի նյութական վնաս է պատճառել՝ 98-2000 թ.-ի դատական մարաթոնի ընթացքում մի քանի անգամ Բեռլինից-Երեւան հասցնելով: Ո՞վ պետք է փոխհատուցի Ժ. Քոչարյանին պատճառված նյութական վնասը: Ի դեպ, մեջտեղ նետված 6000 դոլարի մասին (իրականում՝ 8000) հայցվորն ամենատարբեր բացատրություններ է տալիս: Դատարանում Ա. Հովհաննիսյանը հայտնում է. «95 թ. գտնվելով Գերմանիայում՝ իմ բնակարանի համար անհրաժեշտ գնումներ կատարելու նպատակով նրանից պարտքով վերցրել եմ 6000 ԱՄՆ դոլար»: Մի ուրիշ անգամ. «94 թ. 6000 դոլար պարտք եմ վերցրել իմ գործընկեր Ժ. Քոչարյանից եւ պարտավորվել եմ վերադարձնել գումարը 5 տարվա ընթացքում»: Գործին կցված Ա. Հովհաննիսյանի նամակում նա Քոչարյանին գրում է. «Ուղարկածդ 5000 դոլարը ստացա»...

Նշենք, որ դատական ատյաններից ու արդարադատության օղակներից ամեն մեկը մի որակում է տվել «պարտավորագիր» կոչվածին՝ «ստացական», «փոխառության պայմանագիր» եւ այլն, որից կեղծիքի բովանդակությունը չի փոխվել, սակայն դա օգնել է դատավորներին ու քննիչին՝ տիկնոջը պատասխանատվությունից ազատելուց զատ, նրան հանձնել նաեւ ուրիշի բնակարանը: Ինչո՞վ բացատրել ոչինչ չասող թղթին իրավական ուժ հաղորդելու նրանց շահագրգռվածությունը, որով հնարավորություն են տվել տիրոջը շրջապտույտի մեջ դնել այն: Կեղծ «պարտավորագրի» շուրջ երկու տարուց ավելի իրավական գործողություններ են ծավալվել՝ նյութական անհարկի ծախսումներով եւ պետությանը հասցված վնասով: Այս գործի թե՛ քրեական, թե՛ քաղաքացիական մասերով կայացված վճիռներն, անկասկած, արդար չեն կարող համարվել, հակառակ դեպքում կողմերից մեկը կհրաժարվեր պայքարը շարունակելուց: Ժիրայր Քոչարյանը եւ ես՝ նրա ներկայացուցիչը, մտադրություն չունենք հաշտվելու կատարված անարդարության հետ եւ բողոքարկել ենք նաեւ վերջին վճիռները: Անուշ Հովհաննիսյանն իր իսկ սարքած ծուղակից դուրս գալու, ընդ որում՝ հաղթանակով դուրս գալու ելքեր է որոնում եւ դրանով իսկ նրա հանցանքը՝ կեղծ փաստաթղթի օգտագործումը, շարունակական բնույթ է կրում:

Մեր կարծիքով, դեռեւս սպառված չեն օրինական պայքարի ճանապարհները եւ ցանկություն չունեինք այս գործի քննությունը մամուլ տեղափոխել, մնալով այն կարծիքին, որ իրավական վեճերը դատարանում պետք է լուծվեն: Սակայն, երբ վճռաբեկ դատարանը որոշեց մեր առջեւ փակել իրավական ատյանում պայքարելու դռները՝ հրաժարվեց ընդունել արտոնագրված փաստաբանի բերած բողոքը՝ գործում նոր ի հայտ եկած հանգամանքի հիմքով, հարկադրված ենք այս ուղին ընտրել: Ավելացնենք նաեւ, որ 98 թ. երկրորդ կեսին վճռաբեկ պալատը գործերը քննել է քաղաքացիական գործերով դատական կոլեգիայի փոխարեն՝ 3 դատավորի կազմով: Կոնկրետ դեպքում փոփոխել է ժողդատարանի վճիռը՝ հիմնվելով կեղծ փաստաթղթի վրա, եւ ստացվում է, որ կեղծ փաստաթղթի օգնությամբ ապօրինի վճիռը դատապարտված է մնալու ուժի մեջ: Ո՞ւմ մեղքով՝ օրենսդրական անկատարությա՞ն, թե՞ դատական ատյանների կամայական մեկնաբանության:

Վստահ ենք, մեկնաբանություններիս մեջ չենք սխալվում, այնուամենայնիվ, մեր ձեռքի տակ ունեցած նյութերը տրամադրել ենք փաստաբանական գրասենյակին՝ նրանց կարծիքը ստանալու ակնկալիքով, որը կներկայացնենք հետագայում:

Լիրիկական զեղումներ շարքից

Ավելորդ չենք համարում ներկայացնել դատական գործի «հերոսներին», որն իրավաբանական փաստարկ չէ, սակայն, կարծում ենք, որոշակի տպավորություն կստեղծի եղելությունը ճիշտ գնահատելու առումով: Ո՞վ է Ժիրայր Քոչարյանը: Բեռլինի Ազատ համալսարանի հայագիտության դոկտոր, «Վտանգված ազգերի համար ընկերակցություն» կազմակերպության հայկական համագործակցության խմբի համանախագահ: Արցախյան ազատամարտի տարիներին Ժ. Քոչարյանն ավելի քան 20 անգամ այցելել է Արցախ՝ իրականացնելով «Հանուն միջազգային քրիստոնեական համերաշխության» կազմակերպության կողմից մշակված ծրագիրը՝ Արցախի ազատամարտին օգնելու նպատակով: Հետագայում «Հանուն միջազգային քրիստոնեական համերաշխության» ամենաակտիվ անդամներից մեկի հետ եղել է ծրագրողն ու իրականացնողը մի ծրագրի, որն ինքը կոչել է «Առանց բացառության»: Ծրագրի իմաստն այն է, որ վերջույթներից զրկված յուրաքանչյուրն՝ առանց բացառության, պետք է պրոթեզավորվեր: Մեծ Բրիտանիայի Լորդերի պալատի փոխխոսնակ բարոնուհի Քերոլայն Քոքսի գլխավորությամբ Արցախում կառուցվել է պրոթեզավորման արհեստանոց՝ գերմանացի փորձառու մասնագետների համագործակցությամբ: Ներկայումս բոլոր հաշմանդամները պրոթեզավորված են:

Նույն ծրագրի շրջանակում Ժիրայր Քոչարյանն իրականացրել է դպրոցների եւ դասընթացների ծրագիր՝ բռնագրավված տարածքների ազատագրումից անմիջապես հետո դպրոցներն ապահովել է գրենական պիտույքներով եւ անհրաժեշտ այլ պարագաներով: Արցախի ղեկավարությունը բազմիցս իր երախտագիտությունն է հայտնել Ժ. Քոչարյանին՝ ակտիվ բարեգործական գործունեության համար: Ժ. Քոչարյանը 10 տարվա ընթացքում կազմակերպեց հրատապ հրապարակումների շարք, որոնցում բացահայտում էր պատմության զեղծարարությունների թեման: Այդ նյութերը հրապարակվել են Գերմանիայում, Անգլիայում, Ֆրանսիայում, Ամերիկայում եւ այլուր: Նրա կողմից հրապարակվել են մի քանի հեղինակային եւ համահեղինակային մենագրություններ հայ ժողովրդի ողբերգության՝ Մեծ եղեռնի մասին:

Ո՞վ է Անուշ Հովհաննիսյանը: Ինչքա՞ն բան կարելի է ասել այդ տիկնոջ մասին, սակայն առայժմ բավարարվենք գրածով: Միայն նշենք, որ Ա. Հովհաննիսյանն այս զեղծարարությունը կատարել է այն պատճառով, որ այլեւս հույս չուներ Գերմանիայում լինելու, քանի որ վերջին անգամ նա հետապնդվել է Բեռլինի ոստիկանության կողմից...

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Ամ այս եռօրյայում մոտ երկամյա «դեգերումներից» հետո վերջապես առաջին ընթերցմամբ ընդունվեց արժեթղթերի շուկայի կարգավորման օրենքը: Այս փաստաթղթի պատրաստմանն ու ջատագովները, որոնք օրենքի լոբբինգը սկսել էին դեռեւս 1996 թվականից, պնդում են, որ օրենքն ուղղակիորեն կապված է միջազգային հանրության կողմից Հայաստանի նկաս-

ծելի հիշողություն համարել: «Ազգի» հետ զրույցում գեղարվեստորեն այսպես բնորոշեց ՀՀ արժեթղթերի տեսչության պետ Էդվարդ Մուրադյանը: Ըստ նրա, խնդիրն այն չէ, թե արժեթղթերի շուկան որքանով է կարող սպասարկել տնտեսության իրական հատվածին, այլ, որ Հայաստանի արժեթղթերի շուկան, իր ենթակառուցվածքով, հստակ կարգավորման ռեժիմով, թափանցիկությամբ եւ գնագոյացման իրական համա-

յին կառույցների հետաքրքրությունը Վրաստանի շուկայի նկատմամբ հետզհետե աճում է եւ, ըստ նախնական տվյալների, առաջիկա երկու տարում սպասվում են մոտ 2,5 մլրդ դոլարի կոլեկտիվ ներդրումներ:

Այդուհանդերձ, է. Մուրադյանն ու էլի շատերը այն կարծիքին են, որ դեռ ամեն ինչ կորած չէ: Հայաստանը դեռեւս ունի մտավոր ժառանգական անհրաժեշտ ներուժը, մենք առաջին երկիրն ենք, որ ունեցանք շուկայի

Հայաստանը դեռեւս հույսեր է փայփայում դառնալու տարածաշրջանային ֆինանսական կենտրոն

Մինչդեռ միջազգային փորձագետները նախապատվությունը տալիս են Վրաստանին

մամբ ներդրումային վստահության խնդրի հետ: Ըստ նրանց, միայն դրա ընդունման փաստը կբարձրացնի հանրապետության վարկանիշը եւ ներդրումային գրավչությունը, անկախ նրանից, թե ինչպիսի՞ն է այն, ի՞նչ թերություններ ունի, որոնք հետագայում ժամանակի ընթացքում կարելի է շտկել: Կա մեկ այլ, ոչ պակաս կարեւոր խնդիր՝ աշխարհում գլոբալիզացիան այնպիսի արագությամբ է ընթանում, որ մեր տարածաշրջանում (Անդրկովկասում) ուշ թե շուտ առաջ է գալու միասնական արժեթղթային շուկա ունենալու անհրաժեշտությունը: Անդրկովկասը, դրսի աչքերով, միասնական տնտեսական տարածք է, եւ լրջագույն մրցակցություն է գնալու հատկապես ֆինանսական կենտրոնի համար: Համեմատելով Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Վրաստանի հնարավորությունները, կարելի է արդեն արձանագրել, որ ներկա վիճակով Վրաստանն ավելի շատ նախադրյալներ ունի տարածաշրջանային կենտրոն դառնալու, քան Հայաստանը:

«Եթե 1995 թվականին բոլորն ասում էին՝ «Հայաստանն է դառնալու այս տարածաշրջանի ֆինանսական կենտրոնը», 96-ին ասում էին «Հայաստա՞նը որ...», 97-ի վերջում արդեն հարցնում էին՝ «Հայաստա՞նը, թե՞ Վրաստանը», 98-ին առաջինը սկսեցին Վրաստանի անունը տալ, իսկ 99-ից սկսած թեկնածուն դրսի աչքերով միանշանակ Վրաստանն է: Եթե այսպես շարունակվի, ապա 2001 թ.-ից Հայաստանի ու նրա հնարավորությունների մասին խոսակցությունները կարելի է հա-

կարգով Հայաստանի տնտեսությունում գրավիչ ներդրումային մթնոլորտ ձեւավորի:

Արժեթղթերի շուկայի ենթակառույցների ստեղծումն ու զարգացումը, ներկայիս միջազգային ֆինանսական շուկաների գլոբալիզացիայի եւ ինտեգրացման պայմաններում, պահանջում է բավականին խոշոր ներդրումներ: Այսօր հայկական շուկան եւ մեր աղքատիկ պետական բյուջեն ի զորու չեն ինքնուրույն լուծել այս խնդիրը: Այս դեպքում լավագույն խելամիտ տարբերակը միջազգային խոշորագույն ինստիտուտների ներգրավումն է, ինչը կատարվել ու կատարվում է ԱՊՀ մյուս երկրներում, որոնց եթե մի պահ հայացք նետենք, ապա կհամոզվենք, որ Հայաստանը մի քանի քայլով ետ է մնացել: Վերցնենք թեկուզ մեր ամենամոտ հարեւանի Վրաստանի օրինակը. այստեղ, կարելի է ասել, արդեն ձեւավորվել է միջազգային չափանիշներին հարիր արժեթղթերի շուկայի կարգավորման իրավական դաշտ: Խորհրդարանը դեռեւս 1998 թ.-ին ընդունեց արժեթղթերի շուկայի օրենքը, որով նախապայմաններ ստեղծվեցին շուկայի ենթակառույցների ձեւավորման համար: Ներկայումս Վրաստանում արդեն գործում է արժեթղթերի առեւտրի համակարգը, պայմաններ են ստեղծվել արժեթղթերի արդար գնագոյացման համակարգի կայացման, թղթարկողների թափանցիկության ապահովման եւ ներդնողների շահերի պաշտպանության համար: Առաջխաղացումները միանշանակ ակնհայտ են: Ակնհայտ է նաեւ, որ օտարերկրյա ներդրումա-

կայացման հիմնական նախադրյալները, ունենք մի քանի բորսաներ, այդ թվում Երեւանի ֆոնդային բորսան, որը Եվրոպայի եւ Ասիայի ֆոնդային բորսաների ասոցիացիայի FEAS-ի անդամ է, համապատասխան միջազգային կազմակերպությունները, մասնավորապես USAID-ը, պատրաստ են համապատասխան ֆինանսական միջոցներ տրամադրել շուկայի ենթակառուցվածքներ ստեղծելու համար. Նախնական հաշվարկներով կպահանջվի առնվազն 5 մլն դոլար, որը պատրաստ է տալ վերոհիշյալ կազմակերպությունը: Վերջինիս միջոցներով Հայաստանում արդեն մեկ տարուց ավելի գործում է կապիտալի շուկայի զարգացման ծրագիր: Այս ամենի շարքում ամենակարեւոր նախապայմաններից մեկը, սակայն, տնտեսագետների ու ֆինանսիստների, ինչպես նաեւ միջազգային փորձագետների կարծիքով, Հայաստանի կայացած բանկային համակարգն է: ՀՀ բանկային համակարգը, ճիշտ է, փոքր, բայց ամենալավ կարգավորվածներից մեկն է ԱՊՀ-ում ու ամենաառողջը: Տնտեսության մի փոքր աշխուժացման ու աճի պայմաններում, եթե բանկերի կողքին դրվի լավ ֆինանսական համակարգ, կապիտալի շուկա, ապա դրանց «սիմբիոզը», միասնական ուժը կարող է Հայաստանին իրական հիմքեր տալ դառնալու ֆինանսական կենտրոն, իսկ եթե ոչ, ապա վերջնականապես պետք է ցտեսություն ասենք նաեւ այդ համակարգին: Իսկ մինչ այդ, ինչպես ասում են՝ «հույսը մեռնում է ամենավերջինը»:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ԱՎՍՏՐԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Պուտինի օրոք Ռուսաստանը շատ բանով կհիշեցնի Խորհրդային Միությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՄԱՐՏ, ՄՆԱՐՔ: Վերջին ժամանակներս Ռուսաստան այցելած բոլոր արեւմտյան քաղաքական գործիչների վրա մեծ տպավորություն է գործել Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնակատար Վլադիմիր Պուտինը. նա կարողանում է լսել, խոսում է անկաշկանդ եւ հասկանալի, տիրապետում է իրավիճակին: «Մենք նրա հետ գործեր կվարենք», այսպիսին է համընդհանուր կարծիքը, գրում է Der Standard ավստրիական թերթը: Սակայն, ըստ թերթի, նրանց պետք է մտահոգի այն հանգամանքը, որ Պուտինի օրոք Ռուսաստանը շատ բանով կհիշեցնի Խորհրդային Միությունը:

Երկար ժամանակ Բորիս Ելցինի կոռումպացված վարչակարգը պաշտպանող եւ ռուսական պետության քրեական քայքայմանը մատների արանքով նայող Արեւմուտքի գլխավոր փաստարկն այն էր, որ հարկավոր է ցանկացած միջոցով կանխել Ռուսաստանի վերադարձը կոմունիստական անցյալին, գրում է հոդվածի հեղինակը: Արեւմուտքի կարծիքով, Բ. Ելցինի նկատմամբ ցանկացած այլընտրանք միայն ավելի կվատթարացներ իրավիճակը. ամենագլխավորն այն էր, որ պետք է իշխանափոխությունը տեղի ունենար ժողովրդավարական ճանապարհով: Այժմ կկայանան ընտրություններ, սակայն առանց իշխանափոխության, նշում է թերթը: Այժմ Վլադիմիր Պուտինի թեկնածությունն ընդունում են նույնիսկ նախկին հակառակորդները:

Պուտինի ապահոված անձեռնմխելիության շնորհիվ Ելցինի կոռումպացված կլանը հանգիստ եւ վստահորեն մուտք է գործում նոր դարաշրջան: Խորհրդարանում տեղի ունեցավ կառավարամետ կուսակցության միավորում կոմունիստների եւ «քաղաքական ծաղրածու» Վլադիմիր Ժիրինովսկու՝ ազգայնականների հետ: Նոր վարչակարգն ակնհայտորեն ձեռք է բերում կարմիր-շագանակագույն երանգ, գտնում է ավստրիական թերթը: Ռուսաստանի ժողովուրդն ընտրում է մի նախագահի, որն առայժմ ոչ մի սեփական ծրագիր չի ներկայացրել, նույնիսկ՝ աղոտ: Նա հրաժարվեց մասնակցել հեռուստատեսային բանավեճերի իր մրցակիցների հետ: Ընտրություններից հետո լուրջ փոփոխությունների հնարավորությանն առնչվող հարցին Վլադիմիր Պուտինը խորհրդավոր պատասխանեց. «Այժմ ես այդ մասին չեմ խոսի»:

Սակայն Վ. Պուտինն արդեն միանգամայն ակնհայտորեն տոն է տալիս. Չեչնիայում ռազմական գործողությունների մասին ռուսական ԶԼՄ-ների հաղորդումները սկսել են ենթարկվել խիստ գրաքննության, ընդգծում է Der Standard-ը: Ռուսաստանի նախագահը խոստանում է «ուժեղ պետություն» եւ «օրենքի դիկտատուրա»: Մաֆիայից եւ կոռուպցիայից տանջահար բնակչության համար դա լավ է հնչում, նույնիսկ՝ գերազանց: Սակայն, ի՞նչ է օրենքը: Թերթի կարծիքով, Ռուսաստանում դա միշտ էլ որոշում են ոչ թե անկախ դատարանները, այլ՝ ցարը: Դեռեւս վերջնականապես իշխանության չեկած՝ Վ. Պուտինն արդեն ընդլայնել է անվտանգության ծառայությունների իրավասությունները: Ռուսաստանում չկան ուժեր, որոնք կարողանային իրական ընդդիմություն կազմել «երկաթյա» Վլադիմիրի նկատմամբ:

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Նախկին Հարավսլավիայում տեղահանվել է 700 հազար մարդ

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Կոսովոյից փախած սերբերը շուտով տուն վերադառնալ չեն կարող»,- ասել է փախստականների հարցերով ՄԱԿ-ի գերագույն հանձնակատար Սադակո Օգատան Կոսովո կատարած իր այցի ժամանակ: BBC-ի հաղորդման համաձայն, նախկին Հարավսլավիայում տեղի ունեցած տարբեր հակամարտությունների հետեւանքով տեղահանվել է ավելի քան 700 հազար մարդ: Տիկին Օգատան նշել է, որ Կոսովոյում վիճակն այնքան վատ է, որ ՄԱԿ-ը չի կարող պարտադրել փախստական սերբերին վերադառնալ Կոսովո: Ընդ որում, փախստականների հոսքը Կոսովոյից չի դադարում: Այս ամենը վկայում է, որ ՆԱՏՕ-ի զորքերը Կոսովոյում կմնան դեռ երկար ժամանակ: Կոսովոյում ՆԱՏՕ-ի ուժերի տեղակայումից հետո Կոսովոյից հեռացել են ավելի քան 200 հազար սերբեր: Այս հայտարարությունը Օգատան արել է Սերբիայում փախստականների ճամբարներ այցելելուց հետո: Սերբիայի իշխանությունները գանգատվել են, որ արտասահմանից եկող մարդասիրական օգնությունը պայմանավորված է երկրի քաղաքական իրավիճակով: Օգատան հույս է հայտնել, որ Խորվաթիայի նոր նախագահի ընտրությունից հետո սերբերը կկարողանան վերադառնալ, իսկ նախկին Հարավսլավիայի մյուս տարածքներում իրավիճակը դեռեւս անհույս է:

ԱՂԵՏՆԵՐ ԵՎ ՄԱՐԴԻԿ

Մոզամբիկ. Արհավիրք եւ արժանապատվություն

Փետրվարի վերջերին Մոզամբիկում մեծ ավերածություններ եւ հեղեղումներ առաջ բերած «Էլին» ցիկլոնը պատճառ դարձավ, որ հարավաֆրիկյան այդ երկիրը վերստին հայտնվի միջազգային հանրության եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների ուշադրության կենտրոնում: Մոզամբիկը, որ Պորտուգալիայի նախկին գաղութներից է, վերջին քառորդ դարում բազմաթիվ աղետներ ու արհավիրքներ է տեսել: Ամեն անգամ, երբ մոզամբիկցիների տառապանքներն արդեն ավարտված են թվում, մի նոր արհավիրք է հայտնվում:

Արդեն 1975 թ. Մոզամբիկի անկախացման տարում, սկսվեց դաժան քաղաքացիական պատերազմ: Մոզամբիկի ազատագրության ճակատի եւ Մոզամբիկի ազգային դիմադրության ուժերի եղբայրասպան կռիվները շարունակվեցին ամբողջ 16 տարի: Զոհերի թիվն անցավ մեկ միլիոնից: Համատարած կողոպուտն ու բռնությունները հանգեցրին սովի եւ զանգվածային տեղահանության:

Քաղաքացիական պատերազմի ավարտից հետո մոզամբիկցիներին

սպասում էր մի նոր աղետ: Խոսքը դաշտերում թաղված բյուրավոր հակահետեւակային ականների մասին է, որոնք խեղանդամ դարձրին բազմաթիվ մարդկանց: Զոհերին այսօր էլ կարելի է տեսնել մայրաքաղաք Մապուտոյի փողոցներում:

Համաշխարհային բանկի տվյալներով, Մոզամբիկը համարվում է մոլորակի ամենաաղքատ երկրներից մեկը, որտեղ մեկ շնչին ընկնող տարեկան եկամուտը ընդամենը 150 դոլար է: Չնայած դրան, վերջերս մոզամբիկցիներն սկսել էին միջազգային հանրությանը հիացնել երկիրը թշվառ վիճակից դուրս բերելու իրենց կամքով:

Բայց երեք շաբաթ առաջ Մոզամբիկի վրայով անցած «Էլին» ցիկլոնը ցեխաջրի հեղեղներով ի չիք դարձրեց երկրի տնտեսական վիճակի բարելավման հույսերը: Դա վերջին կես դարում մոզամբիկցիների տեսած ամենախոշոր ջրհեղեղն էր: Այս անգամ եւս ամենից շատ տուժեցին բնակչության առավել չքավոր խավերը. հեղեղը սրբեց-տարավ նրանց փոքրիկ հողակտորներն ու խարխուլ խրճիթները: Վերջին տվյալներով, ավելի քան 200 հազար մոզամբիկցիներ կորցրել են իրենց ողջ ունեցվածքը, 500 հազար մարդ մնացել է առանց սննդի: 19 միլիոնանոց Մոզամբիկի շուրջ մեկ միլիոն բնակիչներ տուժել կամ տեղահանվել են հեղեղումների պատճառով: Միայն հորդացման ավարտից հետո հնարավոր կլինի պարզել զոհերի թիվը, բայց արդեն այժմ հարյուրավոր դիակներ են հայտնաբերված: «Էքսպրես» հանդեսը տեղեկացնում է, որ բազմաթիվ ընտանիքներ կարողացել են փրկվել լոկ այն բանի շնորհիվ, որ ջրերի հորդացման պահին բարձրացել են ծառերի վրա:

Ջրհեղեղի սկզբից մեկ շաբաթ անց հազարավոր սոված ու տանջահար մոզամբիկցիների փրկած միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպությունների, այդ թվում «Բժիշկներ առանց սահմանի» կազմակերպության փրկարարները նշում են, որ չնայած բոլոր տառապանքներին, այդ մարդիկ շարունակում են ժպտալ: Նրանք չեն կորցրել հավատ[illegible] եւ արժանապատվությունը:

Մյուս կողմից, ֆրանսիական որոշ լրատվամիջոցներ դատապարտում են Մոզամբիկի իշխանություններին, որոնք մարդասիրական օգնությունը փորձում են օգտագործել պետական գանձարանը լցնելու համար: Բանն այն է, որ մարդասիրական բեռներ բերող օդանավերից Մապուտոյի օդանավակայանում «հատուկ տուրք» է գանձվում: Վճարովի են նաեւ որոշ ավտոմայրուղիներ: Մապուտոյի օդանավակայանի օգտագործման դիմաց իշխանությունները խոշոր գումար էին պահանջել ամերիկյան օդուժից: Ուստի ամերիկացիները նախընտրեցին օգտվել Հարավաֆրիկյան Հանրապետության հյուսիսում գտնվող օդուժի ռազմակայանից:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՔԻՐՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայկական չաստուշկաներ

Անցյալի զավեշտներից

Հետպատերազմյան տարիներն էին։ Ինչ-որ պլենումում Խրուշչովը երկար ճառ էր ասել գյուղատնտեսության մասին։ Ինչպես ընդունված էր այն ժամանակ, Հայկոմկուսի քարտուղարի ճառը քննարկում էին ամենուր եւ պարտավորություններ վերցնում գյուղատնտեսության զարգացմանը նպաստելու համար։ Բնականաբար, ճառը քննարկվել էր նաեւ գրողների միությունում։

Միության այն ժամանակվա ղեկավարը Վարդգես Համազասպյանը, այդ օրերին իր մոտ կանչեց Վահագն Դավթյանին եւ ինձ։

– Տղաներ, կարդացե՞լ եք Խրուշչովի ճառը, հարցրեց։

Ասացինք, որ կարդացել ենք, թեեւ թերթի ութ էջանոց հոդվածը միայն տեսել էինք։

– Դե որ կարդացել եք, դուք էլ ձեր լուման պետք է դնեք գյուղատնտեսության վերականգնման եւ զարգացման գործում։ Երկրի վերականգնման աշխատանքներից երիտասարդ բանաստեղծները հեռու չպետք է կանգնեն։ Գնացեք նորից կարդացեք, շատ հետաքրքիր զեկուցում է։

Դե, մենք թեեւ չէինք կարդացել ճառը, բայց մի երկու շաբաթ էր, որ օդը լցված էր դրանով, այնպես որ գիտեինք, թե ինչի մասին է։ Խրուշչովը խոսել էր գյուղատնտեսության բոլոր բնագավառների մասին, մանրամասն վերլուծել էր դրանք եւ նույնիսկ բացատրել էր, թե ինչու եգիպտացորենը պետք է ցանել քառակուսի-բնային մեթոդով։

Ես ու Վահագնը նայեցինք իրար, ոչ մի կերպ չէինք հասկանում, թե ինչպես պիտի արտահայտվի մեր օգնությունը։ Բայց Համազասպյանը շարունակեց.

– Կգնաք «Արմտագ» («Արմենպրեսն» այն ժամանակ), կհարցնեք Ջանյանին, կասեք, որ ես եմ ուղարկել։

Ջանյանն «Արմտագի» տնօրենի տեղակալն էր։ Շատ ջերմ ընդունեց մեզ, մի փոքր հանդիմանեց, որ իրենց գործակալության հետ կապ չենք պահպանում եւ անսպասելի հարցրեց.

– Տղաներ, ձեզ ինչպե՞ս են վճարում։

Նորից չհասկացանք, թե ինչ է ակնարկում, բայց Վահագնը պատասխանեց.

– Մեր դրույքն ամենացածրն է, տողը 7 ռուբլի։

– Իսկ ավագներին ինչքա՞ն են տալիս։

– Նրանց տողը 14 ռուբլով են վճարում, ասացի ես։ Միայն Իսահակյանին են 20 ռուբլով տալիս։

– Մենք ձեզ կվճարենք Իսահակյանից էլ բարձր՝ տողը 25 ռուբլի, ի՞նչ կասեք։

– Իսկ ի՞նչ պիտի անենք, հարցրեցինք միաժամանակ։

Նա գզրոցից հանեց մի կանաչավուն, տետրակաձեւ գրքույկ եւ մեկնեց մեզ.

– Ռուսական չաստուշկաներ են, տեսեք, թե ինչեր կան, ու պատահական մի էջ բացելով կարդաց.

Мой миленок, как теленок,
Только разница одна.
Теленок лезет целоваться,
А миленок- никогда,

– Սատանան տանի, լավ տեղ չբացեցի, թերթեց գրքույկը, որպեսզի լավ չաստուշկա գտնի, բայց անմիջապես գրքույկը ծալեց, ասելով.

– Այսինքն նման բաներ էլ կարող եք գրել... Բա ո՞նց, կենցաղ է։ Սակայն աշխատեք ավելի շատ գյուղատնտեսական աշխատանքներին վերաբերող բաներ գրել։

Հետո գրքույկը մեկնեց մեզ.

– Տարեք ծանոթացեք, պետք է հայկական չաստուշկաներ գրեք։ Դե, ձեզ տեսնեմ, ինչքան շատ գրեք, այնքան լավ։ Պայմանը պայման է։

Վահագնը փորձեց առարկել.

– Բայց չաստուշկան հայկական երեւույթ չէ։

– Դե, դուք էլ դարձրեք հայկական երեւույթ։ Ուրեմն այսպես, գրում եք հայկական չաստուշկաներ։ Ամեն մի չաստուշկային կվճարենք 100 ռուբլի։ Տեղնուտեղը, խոստանում եմ։

«Արմտագից» դուրս եկանք, հասանք զբոսայգի, նստեցինք մի նստարանի։

– Թե այս գիշեր մի 50 հատ չգրեմ, ամոթ ինձ, ասաց Վահագնն ու վեր կացավ, հասարակ բաներ են։ Ու մենք գնացինք մոտակա «Նախադուներից» մեկը՝ նշելու մեր առաջիկա բարձր եկամուտները։

Հաջորդ օրը վաղ առավոտյան Վահագնը զանգահարեց մեր տուն.

– Ինչքա՞ն ես գրել։

Քունը գլուխս էր, բան չհասկացա։ Մինչեւ կհասկանայի, նա սկսեց կարդալ իր գրածները։ Թվում էր վերջ չի լինելու, կարդում էր ու կարդում մեկը մյուսից լավը։ Դա ինձ ոգեւորեց, ու ես էլ սկսեցի գրել։

Մի երկու օրից մենք տարանք մեր «Հայկական չաստուշկաները»։ Ջանյանը շատ էր ոգեւորվել։ Իսկույն կանչեց հաշվապահին, կարգադրեց, որ անմիջապես վճարեն Վահագնի 40 եւ իմ 17 չաստուշկաների համար։

Միանգամից հարստացած դուրս եկանք «Արմտագից», մտանք գրողների տուն, որտեղից Հրաչյա Հովհաննիսյանին եւ Պարույր Սեւակին վերցնելով ուղեւորվեցինք «Սեւան» ռեստորան։ Մուտքի մոտ հանդիպեցինք Հրանտ Թամրազյանին եւ «հայկական չաստուշկաների» հաշվին մի լավ աղմկոտ խրախճանք սարքեցինք։

Մի քանի օր հետո ռադիոյով լսեցինք, որ մեր չաստուշկաներն արդեն երգ են դարձել։

Իմ գրածներից մեկը հիշում եմ.

Թե ուզում ես, որ լավ գնան
Քո գործերը տնային,
Կուկուռուզդ պիտի ցանես
Քառակուսի բնային։

Եղանակն էլ եմ հիշում, բա՞...

ՍԱՂԱԹԵԼ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՉԱՐԵՆՑ-103

Երբ բանաստեղծությունն աղոթք է

Հանդիպում համալսարանում

... Թեժ ու հողմահար, անապահով տարիներ, դարաշրջանի մութ ու ամեհի ճամփաներ, բայց ահա պայծառ, վսեմ մի ճամփորդ աշխարհի այս գորշ ճամփեքին, հպարտ-անընկճելի հայ մի այր, որ իր նաիրյան երկրի ցավով-հրով «վառված», երբեք չի սպառվում, այլ միշտ նորովի կրակով իր մենամարտն է մղում։ Այդպես փայլում է նա արդեն մեկ դար ու դեռ կփայլի դարեր շարունակ... Որովհետեւ նրա զարմանալի տաղանդաշատ, զարմանալի հանճարեղ կերտվածք-ստեղծագործությունները մշտապես նորանոր սրտեր, հոգիներ են նվաճում, ինչպես ահա երեկ՝ Երեւանի պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի Ե. Չարենցի անվան գրական սրահում՝ հայ նորագույն գրականության ամբիոնի նախաձեռնությամբ կազմակերպված հետաքրքիր հանդիպման ժամանակ, երբ ուսանողները, հյուրերը, չարենցյան պոեզիայի երկրպագուները հիանալի հնարավորություն ունեցան կրկին ունկնդրելու մեծ բանաստեղծի դստերը՝ Արփենիկ Չարենցին։

Բանասիրական ֆակուլտետի դեկան Վազգեն Գաբրիելյանի խոսքից հետո Արփենիկ Չարենցը ներկայացնելով չարենցյան պատգամները, ունկնդիրների ուշադրությունը հրավիրեց հատկապես Չարենցի աղոթքների վրա։ Մեծ բանաստեղծի շատ ստեղծագործություններ, որոնք էությամբ, ենթատեքստով, գաղափարական բովանդակությամբ աղոթքներ են, այդպես չեն կոչվել։ Չէ՞ որ պաշտոնական այնպիսի ժամանակաշրջան էր, որ խստորեն արգելված էր այն ամենը, ինչ առնչվում էր Աստծուն, հավատքին։ Ասենք ինչո՞վ աղոթք չեն «Ես իմ անուշ Հայաստանին», «Տաղ անանձնական» կամ «Իմ լեռան աղոթքը»։ Այդպես կարելի է շատ թվարկել, որոնք բոլորն էլ խոսում են Չարենցի մեծ մտքի փիլիսոփայության, աստվածասիրության, հայրենասիրության մասին։

Արփենիկ Չարենցն իր ուսումնասիրության արդյունքում լույս է ընծայել մի փոքրիկ ժողովածու՝ «Աղոթքները», ուր ընդգրկվել են Չարենցի գրած աղոթքանման, աղոթք հիշեցնող բանաստեղծությունները։

Հանդիպումը եզրափակվեց ասմունքողներ Աննա Հեքեքյանի, Սարգիս Նաջարյանի, ուսանողների չարենցյան կատարումներով։

ԱՐԵՒԱԿ ՎԱՐՍԱՄՅԱՆ

«Եգիպտահայ համայնքի պատմությունը 19-րդ դարում»

Փետրվարի սկզբներին Կահիրեում լույս է տեսել «Եգիպտահայ համայնքի պատմությունը 19-րդ դարում» վերնագրված գիրքը, որը հեղինակի՝ եգիպտացի երիտասարդ պատմաբան Մոհամեդ Ռեֆաաթ Ալ Իմամի 1995-ին պաշտպանած մագիստրոսի թեզի վերահրատարակումն է գրքի տեսքով եւ հարուստ լրացումներով։ Հեղինակը Մանսուրայի համալսարանի գրականության բաժնից է։ 21 հազար տպաքանակով հրատարակված գրքի 250 օրինակները, որոնք տրամադրվել են միջազգային գրքի ցուցահանդեսին, սպառվել են մի քանի ժամվա ընթացքում։ Այս մասին է հաղորդել Կահիրեի ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Արեւ» օրաթերթը՝ ավելացնելով, որ հրատարակությանը նախորդել են բազմաթիվ դժվարություններ, որոնցից ամենալուրջը այն է, որ համակարգչի մեջ ջնջված է եղել ամբողջ շարվածքը։ Կացությունը փրկել է «Արեւ» թերթի խմբագիր Հովհաննես Տեր-Պետրոսյանը, որն իր անձնական միջոցներով հանձն է առել իրականացնել եգիպտական գրքերի ընդհանուր կազմակերպության գլխավոր խմբագիր դոկտ. պրոֆ. Աբդել Ազիմ Ռամադանի առաջարկը։ Վերջինս բարձր գնահատելով հեղինակի ուսումնասիրությունը, ժամանակին ցանկություն է հայտնել բարձր մակարդակով եւ առանձին գրքով հրատարակել այն։

«Ողջունելի է այս շարքը եւ հույս ունենք հետագայում տեսնել նաեւ այլ համայնքների մասին ուսումնասիրություններ՝ կատարված հատկապես երիտասարդ համալսարանականների կողմից», գրել է նա նախաբանում։ Գիրքն, ըստ լրատվության, տպագրվել է լավորակ թղթի վրա, եւ գինը մատչելի է։

Հ. Օ.

ՍՓՅՈՒՌՔ

Անտուան Ագուջյանի լուսանկարների ալբոմը

Ֆրանսահայ լուսանկարիչ Անտուան Ագուջյանը լուսանկարչությամբ սկսեց լրջորեն զբաղվել տարիներ առաջ ԱՄՆ կատարած ուղեւորության ժամանակ։ Ապա Ֆրանսիայում իր գործունեությունը շարունակեց ընդհուպ Հայաստանի 1988 թ. ավերիչ երկրաշարժը։ Այդ ժամանակ նա սրտի կանչով նախնյաց երկիր մեկնեց «SOS Հայաստան» մարդասիրական ծրագրի շրջանակներում։ Այցելության ընթացքում ժողոված որբ երեխաներին ճամբարներ ուղարկեց հովանավորների նյութական աջակցությամբ։ Նա լուսանկարեց այդ օրերի հայաստանյան կյանքի բազմաթիվ հետաքրքիր դրվագներ՝ ինքն էլ ապրելով նույն կյանքով։ Դեպքերի տպավորության տակ 1990 թ. Ագուջյանը լույս ընծայեց «Կրակ սառույցի տակ» պատկերագիրքը։

Տասը տարի անց «Ակս սյուդ» հրատարակչությունում նա լույս ընծայեց «Փխրուն երազներ» լուսանկարների ալբոմը։ Այն հարցին, թե ինչո՞ւ այնտեղ միայն սեւ-սպիտակ լուսանկարներ են, Ագուջյանը պատասխանում է. «Սեւ-սպիտակով ավելի շատ ենք մոտենում գլխավորին»։ Իսկ գլխավորը նրա համար Հայաստանի հողն է, Կովկասի հարավում ընկած այդ տարածքը, ցեղասպանությունից, պատերազմից, ահավոր երկրաշարժից տուժած հայ ժողովուրդը։ «Վարժվել ենք արհավիրքներին», ասում են հայերը, մի ժողովուրդ, որի համար հյուրընկալությունը դեռեւս չի իմաստազրկվել։

Բացի լուսանկարչությունից, Անտուան Ագուջյանը շատ է սիրում պարել։ Պատանեկան տարիներից նա հանդես է գալիս Ֆրանսիայում եւ այլուր լավ հայտնի «Նավասարդ» պարախմբում։ Նա ոգեւորությամբ է խոսում այդ խմբի մասին, եւ զրուցակիցն զգում է նրա կապվածությունն ազգային արմատներին։ Անցյալ տարի Ագուջյանը Հայաստանի եւ Արցախի մասին պատմող իր լուսանկարների ամբողջությունը ներկայացրեց Գրենոբլում կազմակերպված մի ցուցահանդեսում եւ Փարիզի «Մեծ տապանի տանիք» պատկերասրահում։

Պ. Ք.

Լավագույն երգի մրցանակաբաշխություն

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունը, Մշակույթի զարգացման բարեգործական հիմնադրամը, «Համլիկ եւ Վահագն Հովնանյանները» հիմնադրամի հովանավորությամբ առաջին անգամ կազմակերպել են ամենամյա համահայկական լավագույն երգի «Սայաթ-Նովա» մրցանակաբաշխությունը։ Երեկ հիմնադրամի կազմկոմիտեն լրատվամիջոցներին ներկայացրեց մրցույթի առաջին փուլի արդյունքները։ Մրցույթին ներկայացվել էին 170 երգեր [...]եր տարբեր ժանրերով, որոնցից 65[...] անցել են երկրորդ փուլ։ Մրցույթին մասնակցելու հայտեր էին ներկայացրել ոչ միայն Հայաստանի Հանրապետությունից, այլեւ Արցախից, ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Ֆիլիպիններից։

Մրցույթի երկրորդ փուլը կկայանա մայիսի երկրորդ կեսին, որի ընթացքում նախատեսվում է կազմակերպել համերգներ երեք փուլով, իսկ ավարտին նաեւ՝ գալա համերգ, որին կմասնակցեն ոչ միայն մրցույթում հանդես եկած լավագույն ստեղծագործողները, այլեւ Սայաթ-Նովայի երգերի լավագույն կատարողները։

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

ՄԱՐՏԻ 24

- 1808 թ. ծնվել է Մարիա Մալիբրանը (Գարսիան) ֆրանսիացի երգչուհի, որը հայտնի երգչուհի Պոլինա Վիարդոյի (Գարսիայի) քույրն էր։ Օպերային բեմում Մալիբրանն առաջին անգամ ելույթ է ունեցել 17 տարեկանում, Լոնդոնում, ավելի ուշ երգել է փարիզյան «Գրանդ օպերայում» եւ Միլանի «Լա Սկալայում»։ Մալիբրանը հանկարծամահ է եղել Լոնդոնի երաժշտական փառատոնում՝ ելույթից հետո, երբ ընդամենը 27 տարեկան էր։
- 1882 թ. մահացել է ամերիկացի բանաստեղծ Հենրի Լոնգֆելլոն։
- 1891 թ. ծնվել է խորհրդային ֆիզիկոս Սերգեյ Վավիլովը։ Նրա անվան հետ բազում կարեւոր գյուտեր են կապված։ 1945 թ. նա ընտրվել է ԽՍՀՄ ԳԱ նախագահ։
- 1906 թ. ծնվել է սովետական էստրադային երգչուհի Կլավդիա Շուլժենկոն, որի անվան հետ է կապված սովետական էստրադային երգի կազմավորումը։
- 1921 թ. ծնվել է ռուս շախմատիստ Վասիլի Սմիսլովը։ Նա երաժիշտ էր, սակայն շախմատի հանդեպ սերը հաղթեց։
- 1873 թ. ծնվել է հայ գրականագետ, մանկավարժ Նիկոլ Աղբալյանը։
- Այսօր հին հայկական-տոմարով Արեգ ամսվա Լուսնակ օրն է։

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը
1	«Մետրոմաշ» ՊՓԲԸ-ի Չեռնոգ. տեխ. եւ ավտոտնակներ (5 հատ)	Երեւան, Արարատյան 87	-	մրցույթ	8191	4096	-	-	11/02/00	11/02/00	24/03/00	0,33 հա
2	«Արտաշատի բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Արարատ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	113250	26563	-	4631	11/02/00	11/02/00	24/03/00	2,8 հա
3	«Թալին» հյուրանոցի գույք	ք. Թալին, Շահումյան 3	-	մրցույթ	46123	11531	-	421	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,4 հա
4	«Դիլիջանի հյուրանոց» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Դիլիջան, Գորկու 15	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	33088	8272	33088	1198	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,075 հա
5	«Իջեւանտուն» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Իջեւան	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	75969	18992	75969	296	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,24 հա
6	«Արարատի ԲԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Արարատ, Գրիբոյեդովի 11	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	185175	25 %	185175	7859	26/02/00	06/03/00	10/04/00	1,44326 հա
7	«Հոկտեմբերյան» հյուրանոցային տնտեսություն ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Երեւանյան 22բ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	176085	43758	-	2801	11/02/00	11/02/00	28/04/00	0,45 հա
8	«Երեւանի N3ԲԱՏ» ՊՓԲԸ-ի գույք	Երեւան, Շիրակի 3 նրբ. 2	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	135621	25 %	135621	2322	16/03/00	25/03/00	28/04/00	1,7793 հա
9	«Երեւանի թիվ 7 բեռնաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երեւան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10 շենք	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	108425	25 %	108425	9038,3	16/03/00	25/03/00	28/04/00	5,44 հա
	ԱՆԱՎԱՐՏ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ											
10	«Տոնավաճառ-շուկա» ԱՇՕ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի Շահումյան փող.	-	մրցույթ	5830	1458	-	-	11/02/00	11/02/00	24/03/00	0,19 հա
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
11	«Մասիսի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Հայանիստ	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	65856	63425	-	1846	-	-	-	2,35 հա
12	«Սեւանի բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	54698	50644	-	4054	-	-	-	1,8239 հա
13	«Արթիկի բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Շիրակ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	140534	140534	140534	2879	-	-	-	3,1 հա
14	«Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ	Երեւան, Վ. Վաղարշյան 13ա	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	849642	533452	533452	14321	-	-	-	-
15	«Զորագեսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Զորագես ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	19421	19110	19110	311	-	-	-	-
16	«Սուրենավանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, գ. Սուրենավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	633804	417771	417771	2069	-	-	-	-
17	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	14342	13837	13837	505	-	-	-	-
18	«Մասիսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Մասիս կայարան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	1223651	806736	806736	913	-	-	-	-
19	«Արմավիրի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Մայաք-Նոյա 1	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	756935	751438	751438	6991	-	-	-	-
20	«Գագարինի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, Գագարինի ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	239117	155740	155740	2874	-	-	-	-
21	«Գյումրիի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Գյումրի, Ղարիբջանյան խճ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	526897	526217	526217	1690	-	-	-	-
22	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	132095	128699	128699	2189	-	-	-	-
23	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	93736	91613	91613	2123	-	-	-	-
24	«Արմավիրի ռեգիոնային նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, 1 փող., թիվ 27	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	45812	42670	42670	3142	-	-	-	-
25	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերք առեւտուր	ԲԱԲ	71448	70554	70554	893	-	-	-	-
26	«Իջեւանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Ազատամուտ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	758634	758634	758634	946	-	-	-	-
27	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	348465	347361	347361	1104	-	-	-	-
28	«Գեղանի «Հասմիկ» պանսիոնատ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մարաշամբ	-	մրցույթ	300819	74873	299493	1326	-	-	-	-

Հապավումներ. ԲԱԲ- բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒԱՏ- բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- անավարտ շինարարության օբյեկտ

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Մայաք-Նոյա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 46 14), ք. Երեւան, Մաշտոցի 42ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3 01 30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4 04 86):

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ Երեւան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com):

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրեր հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Մանանա: 2. Հակոբ: 3. Ասաֆեւ: 4. Տիրանա: 6. Այդահո: 11. Ճարմանդ: 12. Ռենեգեն: 13. Նարսյան: 14. Վարսանդ: 15. Տանին: 16. Անտիկ: 20. Միապետ: 22. Ալանին: 24. Եղվարդ: 25. Բեմել: 26. Առնետ:

Հորիզոնական

5 Գալիլա: 7. Սուրբիկ: 8. «Կասյուշա»: 9. Բոյաջիեւ: 10. Կաճառ: 13. Նավակ: 15. Տոյա: 17. Էմետին: 18. Տատակ: 19. Նամակ: 21. Լադեն: 23. Նժդեհ: 25. «Բարաքա»: 27. Մեհեկան: 28. Գիտանե: 29. Եղջերու:

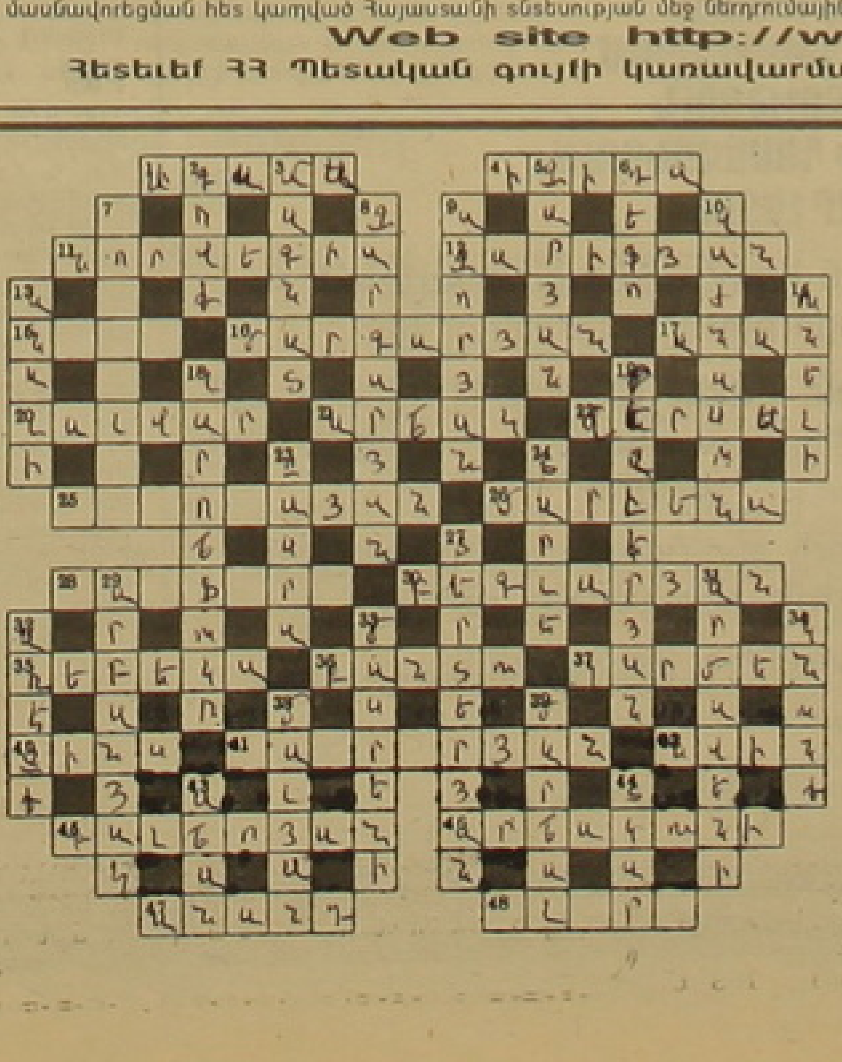

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

2. Գովեստի խոսք: 3. Ֆինանսական խորոր կարիսալի ներկայացուցիչ: 5. «Արա Գեղեցիկ» ողբերգության հեղինակը: 6. «Ռոբինզոն Կրուզո» արկածային վեպի հեղինակը: 7. Միջնադարյան ջրային լուծույթը: 8. Շիրվանզադեի «Քաոս» վեպում հավատարիմ: 9. Արծիվայգ Ասլանյան օվկիանոսում, Աֆրիկայի հյուսիս-արեւմտյան ափի մոտ: 10. Աղաղակ, ողբ, ...: 13. Ոչ աջ: 14. Երկաթե բռնիչ: 18. Ֆրանսիացի գրող, բարոյախոս, նաեւ՝ դուքս: 19. Հայ սահաբեկիչ, որին դատարանը արդարացրեց: 23. Քաղաք Իրանի հարավում: 24. «Նապոլեոն» վեպի հեղինակը: 27. Հայ գրականագետ, քննադատ: 29. Որեւէ մոլորակի շուրջ պտտվող երկնային մարմին: 31. Մերձարեւադարձային ծառ: 32. Ծաղկավոր բույսերի բազմացման արական օրգան: 33. Փոշ ծաղկաթուփ: 34. Մկրտության արարողություն: 38. Հայ կինոռեժիսոր: 39. Զինվորական բարձրագույն կոչում: 43. Կալի մեջ փռված հացահատիկը: 44. Վաստակող, անուժ, ...:

Հորիզոնական

1. Մողեսի տեսակ: 4. Պտղաբերության, մայրության աստվածուհին եգիպտական դիցարանում: 11. Պետություն Եվրոպայի հյուսիսում: 12. Հայ դերասան: 15. Ջրային խաղկեղ: 16. Հայ աստղագետ: 17. Տղամարդու անուն: 20. Լեռնազանգված Վիրահայոց լեռների արեւելյան մասում: 21. Հայոց թագավոր: 22. Քաղաք Ֆրանսիայում, Փարիզի հարավ-արեւմտյան արվարձանը: 25. Թանկարժեք բուրդ ունեցող այծի ցեղ: 26. Կանացի անուն: 28. Քաֆուր, ծերպեների շարժի կետոն: 30. Հայազգի նկարիչ, Թուրքմենիայում Գեղարվեստական ուսումնարանի հիմնադիրներից, աշակերտել է Ս. Աղաջանյանին, Ս. Առաքելյանին: 35. Աստվածաշնչյան կանացի անուն: 36. Աֆրիկյան լեզու: 37. Բիզեի օպերան: 40. Անգլիացի ֆիզիկոս եւ աստղագետ, նա հեղինակն է Կոսմոգենիական հիպոթեզի: 41. Հայ նկարիչ: 42. Խոցող զենք: 45. «Զորի Միրոն» վիպակի հեղինակը: 46. Հայ արձակագիր: 47. Հնդիկ շախմատիստ: 48. Բուդդայական ժայռափոր տաճարներով հարուստ հնավայր Հնդկաստանում:

Կազմեց Է. ՍՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2000 թ.-ի ապրիլի 28-ի մրցույթով մասնավորեցման է ներկայացնում

«Հոկտեմբերյան» հյուրանոց. Արմավիրի մարզ, ք. Հոկտեմբերյան (մարզկենտրոնն ունի շուրջ 20.000 բնակիչ, գտնվում է Երեւանից 45 կմ հեռու):
Սենյակների քանակը 78
Աշխատողների քանակը 28
Գնման նվազագույն գինը 43.758.000 դրամ, նաեւ 19.200.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումներ:
Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջնաժամկետը 28.04.00, ժ. 14:30:
Ծանոթություն հյուրանոցը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում: Այն յոթ հարկանի քարե շինություն է 6000 քմ ընդհանուր մակերեսով, որը կառուցվել է 1979 թ.-ին: Մարզում զարգացած է գյուղատնտեսությունն ու գյուղմթերքների վերամշակման արդյունաբերությունը: Արմավիրի մարզում ակնկալվում է զբոսաշրջության աճ:

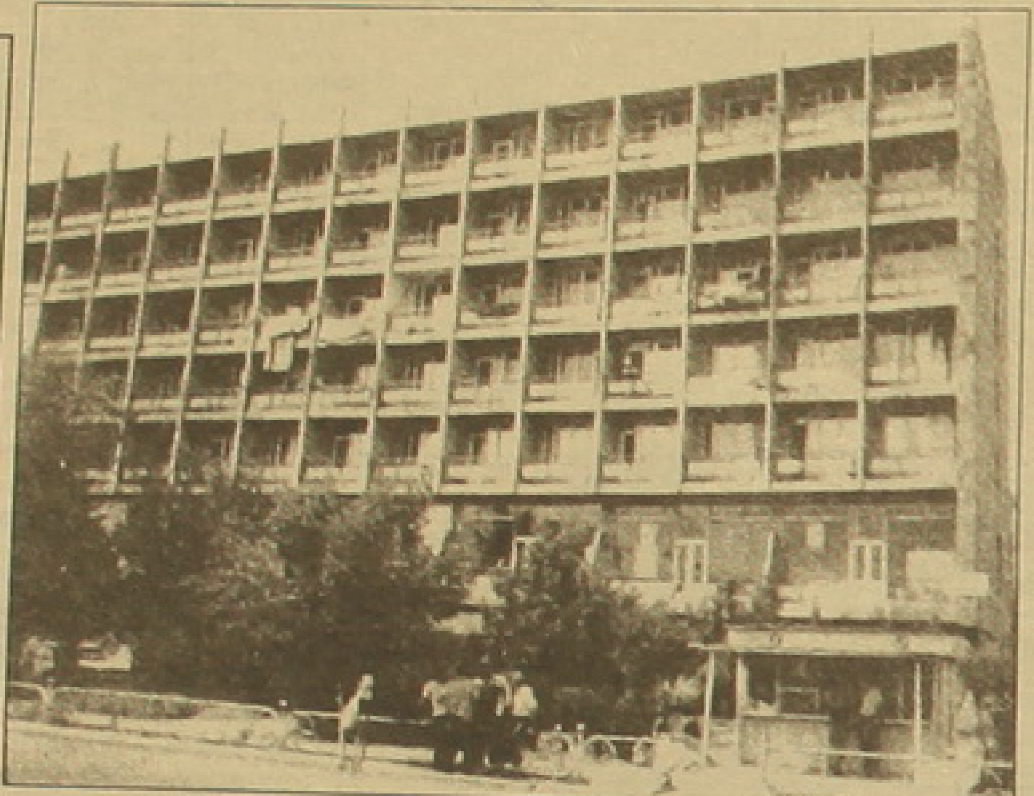

ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԸ մրցակցային գործընթաց է, որի միջոցով ներդնողները ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն Մրցութային հանձնաժողով են ներկայացնում մրցութային առաջարկներ:
Մրցույթի հաղթողի որոշման պայմաններն են
- գնման գինը, որը ենթակա է վճարման երկու ամսվա ընթացքում
- ներդրումների չափը՝ տարիների կտրվածքով
- սոցիալական երաշխիքներ (ապագա աշխատատեղեր եւ նվազագույն աշխատավարձ)

Տվյալ հրապարակման պաշտոնական տեղեկատվությունը տպագրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկման մեջ: Այս օբյեկտի եւ մրցութային գործընթացի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել՝ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն, մրցույթների կազմակերպման բաժին հեռ. (3742) 52-06-28, 56-35-11, ֆաքս. (3742) 52-06-28, էլ-փոստ. tender@arminco.com, web site www. privatization.am: Սույն հրապարակման վերաբերյալ հարցերով դիմել արտաքին կապերի եւ լրատվության բաժին հեռ. 52-86-14, 56-27-58:

www.privatization.am

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը «Հրատապ թեմա» ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման Ազգային ժողովի էներգետիկայի ժամանակավոր հանձնաժողովի փոխնախագահ Մանուկ Գասպարյանի հետ: Հանդիպումը կկայանա այսօր մարտի 24-ին, ժամը 11:00-ին, «Ոլիմպոն» սրճարանում (Փ. Բուզանդի 1/3):

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է BMW-325

մակնիշի ավտոմեքենա (6 գլանդր):
Գինը՝ պայմանագրային:
Հեռ.՝ 522466

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Մետաքս» ՓԲԸ-ն ցանկանում է գնել տեխնիկական ժելատին:
Դիմել Երեւան, Սեբաստիա 37

Հեռախոսներ
77-20-62, 77-66-19

Կորել է

Հայկ Պապինի Սարախյանի մեխանիկա-մաթեմատիկական ֆակուլտետի ավարտական դիպլոմը տրված Երեւանի պետական համալսարանի կողմից 1983 թվականին:
Համարել անվավեր:

Կորել է

Գայանե Հրաչիկի Սահակյանի կիրառական մաթեմատիկայի ֆակուլտետի ավարտական դիպլոմը տրված Երեւանի պետական համալսարանի կողմից 1988 թվականին:
Համարել անվավեր:

BSC Business Support Center
Մոսկովյան փ. 24.2, Երեւան 375002, Հայաստան, Հեռախոս 151934, 528279, 528654, 561064, 7182 (ֆաքս)
bsc@bsc.am
www.bsc.am

BUSINESS SUPPORT CENTER

- Գործարար խորհրդատվություն
- Գործարար դասընթացներ
- Շուկայի խթանում եւ տեղեկատվություն
- Գործարար օրենսդրության խորհրդատվություն

ՀՄՅ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է մասնակցելու Եվրոպայի երկրներում, ԱՄՆ-ում, Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին որպես կամավորական:
Դիմումները ընդունվում են հետեւյալ հասցեով Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ
Հեռ. 52 27 01, 52 27 72, 52 27 88

Ինտերնետ Միությունը

(ԻՄ) հայտարարում է ընդունելություն Windows NT 4.0, UNIX - Novell 4. 1 օպերացիոն համակարգերի ցանցային ադմինիստրատորների պատրաստման դասընթացների:

Դասընթացի տեւողությունն է 75 ժամ, օրական 4-5 ժամ: Դասերը անց են կացվելու ուսանողների հետ համաձայնեցված օրերին եւ ժամերին: Դասերը ավարտելուց տրվում է համապատասխան օպերացիոն համակարգի ցանցային ադմինիստրատորի սերտիֆիկատ:
Ուսանողների քանակը խմբում 10-12 հոգի:
Դասընթացի արժեքը $190-ին համարժեք դրամ:

Դասերը անցկացվում են Միության կենտրոնում, Փավստոս Բուզանդ 3/1 հասցեով, Երեւանճախագիծ ինստիտուտի շենքի 7-րդ հարկում:

Մանրամասնությունները՝ 582760 հեռախոսահամարով:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2000-2001 ուսումնական տարվա ընդունելությունը՝ **մագիստրոսի** կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով.
- **ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ**

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Մարտի 25-ին, ժամը 11⁰⁰-ին, հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ՝ մասնակցելու **բաց դռների օրվան**:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **ապրիլի 17-ը, ժամը 15⁰⁰-ը**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ:

Հեռ.՝ 27-16-29

@rminco Global Telecommunications — Անվճար համակարգչային ուսուցում՝ ԻՆՏԵՐՆԵՏ դպրոցում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՑԱԴՐԵՐ

24 մարտ

ՀԱ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Երաժշտական կինոնկար «Էտյուդներ»
11.00 Գեղ. ֆիլմեր «Պրեզիդենտի բոլոր կանայք», «Կրակոց»
12.25 Հազարից մեկ
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.45 Բանուգործ
18.00 Սերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Հեռուստախաղ «9.9.9»
19.50 Տագնապ
20.20 Թեմական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Ասպեկտ
22.20 Սերիալ «Լրտեսական խաղեր»
23.05 «02»
(Նույն ժամին՝ 23.05, արբանյակային հեռարձակմամբ փաստագրական կինոնկար «Լուսավորչի կանթեղը»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ծեղընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 Սերիալ «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո» (4-րդ մաս)
17.00 Ուրախ լոտո
18.00, 20.30 Լրաբեր
18.20 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձա կրիաները», սերիալ «Սոլտին»
19.10 Սերիալ «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո» (5-րդ մաս)
19.35 Հեռուստաֆուտբոլ
21.00 Գ/ֆ «Հիանալի յոթնյակ»
24.00 Լրաբեր

9.00 Տոմար
10.30 Աստարեզ (կրկնություն)
19.05 Չղջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Վավերագրական ֆիլմ
20.30 Աստարեզ
21.10 Վեղա
22.05 Գ/ֆ «Բացարձակ իրողություն»
00.35 Ակնթարթ
00.40 Ուրբաթ գիշեր բոլորովին քուն չունեմ. գ/ֆ «Ջասթին. Ամառային գիշեր վա երազ»
(ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
9.20 Ընտրություններ-2000
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Ֆիլմ երեխաների համար. «Զումկասա»
17.50 «Երալաշ»
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 Ընտրություններ-2000
19.30 Ձեռնլմեն-շոու
20.00 Վավ. սերիալի պրեմիերա «Կրեմլ 9» (ֆիլմ 1-ին)
20.45 Սերիալ «Մաhաբեր ուժ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Հրաշքների դաշտ
23.45 Վավ. սերիալ «Տասը տարի, որ ...»
00.30 Նորություններ
00.45 Է/խ. Սեծյոնովնա
01.25 Գ/ֆ «Թիկնապահը»

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.25 Հերթապահ բաժանմունք
9.40 Հազար եւ մեկ օր
10.20 Քվանտային թռիչքագիտություն
10.30 Հեռուստահանդես «Արենա-սպորտ»
11.00 Դիմակահանդես եւ առողջություն
11.15 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Մանտա Բարբարա»
13.00 Հերթապահ բաժանմունք
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստահանդես «Կանանց քաղաք»
15.00 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.40 «Անուշ լինի»
17.20 Երկխոսություններ ծննդատության մասին
18.20 Ակումա մատաստա
19.20 Հերթապահ բաժանմունք
19.45 Չվարծալի ծրագիր «Գարաժ»
20.25 «Կյոր սեղան»
21.50 Ագաթա Քրիստի. Պուարո. «Հանր վկան»
00.35 «Շաբաթվա համայնապատկեր»
01.30 Գ/ֆ «Մանքոյի արձանները» (ԱՄՆ)
03.15 Հերթապահ բաժանմունք
03.25 «Խանուտ բազմոցի վրա»

«Ծիծեռնակ Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1228. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության 23. 03. 2000. Գինը՝ 100 դրամ